



**ព្រះរាជក្រម**

នស/រកម/០៣០៨/០១២

**យើង**

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី**  
**សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ**  
**ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា**  
**ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១០ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

**ប្រកាសឱ្យប្រើ**

ច្បាប់ ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើធម្មនុញ្ញនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២៦ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា លើកទី ៧ នីតិកាលទី ៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភា បានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិ នៃ

ច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០០៨ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភា លើកទី ៤ នីតិកាលទី ២ ហើយដែលមាន លើក្តីទាំងស្រុង ដូចតទៅនេះ :



**ច្បាប់  
ស្តីពី**

**ការអនុម័តយល់ព្រមលើបទប្បញ្ញត្តិនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍**

**មាត្រា ១.-**

អនុម័តយល់ព្រមលើបទប្បញ្ញត្តិនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដែលធ្វើនៅទីក្រុង ស៊ីងប៊ុរី នាថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុងភ្ជាប់មកជា មួយនេះ ។

**មាត្រា ២.-**

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធី ដើម្បីអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ នេះ ។

**មាត្រា ៣.-**

ច្បាប់នេះ ត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣១ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៨

**ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ  
នរោត្តម សីហមុនី**

៣៧.០៤០៣.៣៦១

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ  
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

**នាយករដ្ឋមន្ត្រី  
ហត្ថលេខា**

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន**

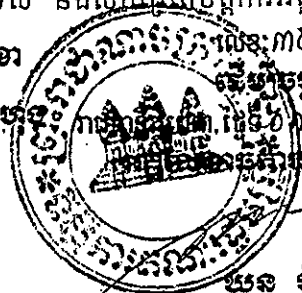
បានជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេស និងសំណើបណ្តឹងការអន្តរជាតិ

**ហត្ថលេខា**

លេខ ៣៤៧ ច.ស  
ធ្វើនៅ ប្រទេស  
ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៨  
**យន ជិនកេន**



2/2

**ប្រជុំសុំ**

**នៃសហគមន៍ប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍**

As of 12/22/2007

បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

### **ធម្មនុញ្ញនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍**

\*\*\*\*\*

#### **បុព្វកថា**

យើងជាប្រជាជន នៃរដ្ឋសមាជិកនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ តំណាងដោយប្រមុខរដ្ឋ ឬរដ្ឋាភិបាល នៃ ប្រទេសប្រិយណេដារូស្យាឡាម ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី សាធារណរដ្ឋ ប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ម៉ាឡេស៊ី សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា សាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីន សាធារណរដ្ឋ សិង្ហបុរី ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម :

ដោយកត់សំគាល់ប្រកបដោយសេចក្តីពេញចិត្តចំពោះសមិទ្ធផលសំខាន់ៗ និងការពង្រីករបស់អាស៊ាន ចាប់តាំងពីការបង្កើតសមាគមនេះ នៅទីក្រុងបាងកក តាមរយៈការប្រកាសជាផ្លូវការនូវសេចក្តី ថ្លែងការណ៍អាស៊ាន ។

ដោយរំលឹកឡើងវិញនូវសេចក្តីសម្រេចចិត្តបង្កើតធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ដែលកំណត់ក្នុងកម្មវិធីសុក្រភាពទីក្រុង រៀងច័ន្ទ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ទីក្រុងតូឡាឡាវស្តីពីការបង្កើតធម្មនុញ្ញអាស៊ាន និងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ទីក្រុងសេប៊ូស្តីពីវិធានការលំអិតនៃធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ។

ដោយយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះអត្ថិភាពនៃផលប្រយោជន៍ និងការពឹងពាក់គ្នាទៅវិញទៅមក ក្នុងចំណោម ប្រជាជន និងរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ទៅតាមភូមិសាស្ត្រ គោលដៅរួម និងជោគវាសនារួមគ្នា ។

ដោយបានយល់ច្បាស់ និងរួបរួមគ្នាក្រោមចក្ខុវិស័យមួយ អត្តសញ្ញាណមួយ និងសហគមន៍មួយ ដែលរួមរស់ជាមួយគ្នាប្រកបដោយសុកមង្គល ។

As of 12/22/2007

ដោយរួមរួមគ្នាក្នុងគោលបំណង និងឆន្ទៈរួម ដើម្បីរស់នៅក្នុងតំបន់មួយប្រកបដោយសន្តិភាព សន្តិសុខ និងស្ថិរភាពយូរអង្វែង កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាព វិបុលភាពរួម និងវឌ្ឍនភាពសង្គម និងដើម្បីលើកកម្ពស់សារប្រយោជន៍ជាសារវ័ន្ត ឧត្តមគតិ និងបំណងប្រាថ្នារបស់យើង ។

ដោយគោរពចំពោះសារសំខាន់ជាមូលដ្ឋាននៃមិត្តភាព សហប្រតិបត្តិការ និងគោលការណ៍អធិបតេយ្យភាព សមភាព បូរណភាពទឹកដី ការមិនជ្រៀតជ្រែកកិច្ចការផ្ទៃក្នុង គោលការណ៍កុងសង់ស៊ីស និងការឯកភាពក្នុងពហុភាព ។

ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍នៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ នីតិវដ្ត និងអភិបាលកិច្ចល្អ ការគោរព និងកិច្ចការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ។

ដោយមានការសម្រេចចិត្តចាំបាច់និងធានាការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីផលប្រយោជន៍សម្រាប់ពេលបច្ចុប្បន្ន និងអនាគតរបស់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ និងចាត់ទុកភាពសុខដុមរមនា ជីវភាពរស់នៅ និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនជាចម្បងក្នុងដំណើរការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ។

ដោយមានជំនឿជឿជាក់ទៅលើតម្រូវការចាំបាច់ ក្នុងការពង្រឹងចំណងសាមគ្គីភាពក្នុងតំបន់ ដើម្បីសម្រេចបាននូវសហគមន៍អាស៊ាន ដែលមានការរួមរួមផ្ទៃកនយោបាយ សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវសង្គម ដើម្បីឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះការប្រឈម និងកាលានុវត្តភាព ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន និងទៅអនាគត ។

ដោយប្តេជ្ញាចិត្តពង្រឹងការកសាងសហគមន៍ តាមរយៈការលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងសមាហរណកម្មតំបន់ ជាពិសេស តាមរយៈការបង្កើតសហគមន៍អាស៊ាន ដែលរួមមានសហគមន៍សន្តិសុខអាស៊ាន សហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន និងសហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន ដូចដែលបានចែងក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ទីក្រុងហាលីវែនកិច្ចស្រុះស្រួលអាស៊ានទី ២ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ តាមរយៈធម្មនុញ្ញនេះ សម្រេចបង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងស្ថាប័នសម្រាប់អាស៊ាន ។

ហើយដើម្បីសម្រេចគោលដៅនេះ ប្រមុខរដ្ឋ ប្រជុំភិបាល នៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន បានជួបប្រជុំគ្នានៅប្រទេសសិង្ហបុរី នាឱកាសជាប្រវត្តិសាស្ត្រនៃខួបអនុស្សាវរីយ៍លើកទី ៤០ នៃការបង្កើតអាស៊ាន បានឯកភាពលើធម្មនុញ្ញនេះ ។

As of 12/22/2007

**ជំពូកទី ១**

**គោលបំណង និងគោលការណ៍**

**មាត្រា ១**

**អំពីគោលបំណង**

គោលបំណងរបស់អាស៊ានគឺ :

១. ថែរក្សា និងលើកកម្ពស់សន្តិភាព សន្តិសុខ និងស្ថិរភាព និងពង្រឹងថែមទៀតនូវតម្លៃ ឆ្ពោះទៅរកសន្តិភាពក្នុងតំបន់ ។
២. លើកកម្ពស់ភាពរឹងមាំនៃតំបន់ តាមរយៈការជំរុញឱ្យកាន់តែខ្លាំងថែមទៀតនូវសហប្រតិបត្តិការ ផ្នែកនយោបាយ-សន្តិសុខ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម-វប្បធម៌ ។
៣. រក្សាតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ជាតំបន់គ្មានអាវុធនុយក្លេអ៊ែរ និងគ្មានអាវុធប្រល័យលោកផ្សេងទៀត ។
៤. ធានាថា ប្រជាជន និងរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានរស់នៅប្រកបដោយសន្តិភាពជាមួយពិភពលោក ទាំងមូល ក្នុងបរិយាកាសយុត្តិធម៌ ប្រជាធិបតេយ្យ និងភាពសុខដុមរមនា ។
៥. បង្កើតទីផ្សាររួមមួយ និងមូលដ្ឋានផលិតកម្មរួម ដែលមានស្ថិរភាព វិបុលភាព មាន ការប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ និងសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច ជាមួយនឹងការសម្របសម្រួលដ៏មាន ប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ ដែលក្នុងនោះមានលំហូរដោយសេរីនូវទំនិញ សេវាកម្ម និងវិនិយោគ សម្រួលចលនាពាណិជ្ជករ អ្នកមានវិជ្ជាជីវៈ អ្នកមានទេពកោសល្យ និងពលករ និងលំហូរដោយម្ចាស់ការនៃទុន ។
៦. កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងបង្រួមគម្លាតនៃការអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន តាមរយៈ ការជួយគ្នាទៅវិញទៅមក និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ។
៧. ពង្រឹងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ លើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចល្អ និងនីតិវដ្ត ការពារ និងលើកកម្ពស់ សិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ដោយយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវ របស់រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ។
៨. ឆ្លើយតបយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព ទៅតាមគោលការណ៍នៃសន្តិសុខពេញលេញ ចំពោះការគំរាម គំហែងគ្រប់រូបភាព ឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែន និងបញ្ហាប្រឈមឆ្លងដែននានា ។

As of 12/22/2007

- ៩. លើកស្ទួយការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីធានាការការពារបរិស្ថានតំបន់ និរន្តរភាព នៃធនធានធម្មជាតិ និងការអភិរក្សមរតកវប្បធម៌ និងគុណភាពនៃជីវភាពរស់នៅខ្ពស់របស់ ប្រជាជន ។
- ១០. អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជិតស្និទ្ធ ក្នុងការអប់រំ និងការសិក្សា ក្នុងមួយជីវិត និងលើផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីផ្តល់ជូនប្រជាជនអាស៊ាន និង ការពង្រឹងសហគមន៍អាស៊ាន ។
- ១១. លើកកម្ពស់ភាពសុខដុមរមនា និងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនអាស៊ាន ដោយការផ្តល់ឱ្យនូវ លទ្ធភាពទទួលបានសមភាព ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍មនុស្ស សុខុមាលភាពសង្គម និងយុត្តិធម៌ ។
- ១២. ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងការកសាងបរិស្ថានប្រកបដោយសុវត្ថិភាព សន្តិសុខ និងភាពគ្មាន គ្រឿងញៀនសម្រាប់ប្រជាជនអាស៊ាន ។
- ១៣. ជំរុញការយកចិត្តទុកដាក់ដល់ប្រជាជនអាស៊ាន ក្នុងនោះ គ្រប់ផ្នែកទាំងអស់នៃសង្គមត្រូវបាន លើកទឹកចិត្តឱ្យចូលរួម និងទទួលយកផលប្រយោជន៍ពីដំណើរការសមាហរណកម្ម និងការកសាង សហគមន៍អាស៊ាន ។
- ១៤. ជំរុញអត្តសញ្ញាណអាស៊ាន តាមរយៈការជំរុញឱ្យចម្រើនឡើងនូវការយល់ដឹងអំពីវប្បធម៌ និង មរតកចម្រុះក្នុងតំបន់ និង
- ១៥. ថែរក្សាតួនាទីស្នូលដ៏សកម្មរបស់អាស៊ាន ជាកម្លាំងចលករដ៏សំខាន់ ក្នុងទំនាក់ទំនង និង សហប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួនជាមួយដៃគូក្រៅតំបន់ ក្នុងស្ថាបត្យកម្មតំបន់ប្រកបដោយភាពបើក ចំហ មានតម្លាភាព និងការរួមបញ្ចូលគ្នា ។

**មាត្រា ២**  
**វិធីគោលការណ៍**

- ១. ដោយយោលតាមគោលបំណង ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១ អាស៊ាន និងរដ្ឋសមាជិករបស់ខ្លួន អះអាងជាថ្មី និងប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន ដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ កិច្ចព្រមព្រៀង អនុសញ្ញា សន្ធិសញ្ញា កិច្ចសន្យាស្រប និងលិខិតូបករណ៍ដទៃទៀតរបស់អាស៊ាន ។
- ២. អាស៊ាន និងរដ្ឋសមាជិកត្រូវអនុវត្តឱ្យស្របតាមគោលការណ៍ដូចខាងក្រោម :
  - ក. គោរពឯករាជ្យភាព អធិបតេយ្យភាព សមភាព បូរណភាពទឹកដី និងអត្តសញ្ញាណ ជាតិនៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់

As of 12/22/2007

- ខ. ចូលរួមការប្តេជ្ញាចិត្ត និងការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា ក្នុងការលើកកម្ពស់សន្តិភាព សន្តិសុខ និងវិបុលភាពក្នុងតំបន់
- គ. បដិសេធនូវអំពើឃ្នានពាន និងការគំរាមគំហែង ឬការប្រើប្រាស់កម្លាំង ឬសកម្មភាព ទាំងឡាយណាក្នុងលក្ខណៈដែលមិនសមស្របតាមច្បាប់អន្តរជាតិ
- ឃ. ប្រកាន់យកដំណោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី
- ង. មិនជ្រៀតជ្រែកកិច្ចការផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន
- ច. គោរពសិទ្ធិរបស់រដ្ឋសមាជិកនីមួយៗ ក្នុងការដឹកនាំអត្ថិភាពជាតិរបស់ខ្លួន ដោយ ពុំមានការជ្រៀតជ្រែកពីខាងក្រៅ ការធ្វើវិទ្ធុង្វនា និងការបង្ខិតបង្ខំ
- ឆ. លើកកម្ពស់ការពិគ្រោះយោបល់លើបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរទាំងឡាយ ដែលមានឥទ្ធិពលចំពោះ ដល់ផលប្រយោជន៍រួមរបស់អាស៊ាន
- ជ. ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវនីតិវិធី អភិបាលកិច្ច គោលការណ៍ប្រជាធិបតេយ្យ និងរដ្ឋាភិបាល អាស្រ័យដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញ
- ឈ. គោរពសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន លើកស្ទួយ និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងលើកកម្ពស់ យុត្តិធម៌សង្គម
- ញ. លើកតម្កើងធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ និងច្បាប់អន្តរជាតិ រួមទាំងច្បាប់មនុស្សធម៌ អន្តរជាតិនានា ដែលរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់បានយល់ព្រម
- ដ. មិនចូលរួមក្នុងគោលនយោបាយ ឬសកម្មភាពណាមួយ ដែលរួមមានការដាក់ឱ្យ ប្រើប្រាស់នូវទឹកដីរបស់ខ្លួនឱ្យរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ឬរដ្ឋមិនមែនជាសមាជិកអាស៊ាន ឬឱ្យកម្ពុជាដទៃទៀតដែលពុំមែនជារដ្ឋ គំរាមគំហែងដល់អធិបតេយ្យភាព ឬរណភាព ទឹកដី ឬសិរភាពសេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយរបស់រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន
- ឆ. គោរពវប្បធម៌ផ្សេងៗគ្នា ភាសា និងសាសនារបស់ប្រជាជនអាស៊ាន ដោយសង្កត់ធ្ងន់ ទៅលើតម្លៃរួម ក្នុងស្មារតីភាពឯកភាពក្នុងពហុភាព
- ឈ. ភាពជាស្នូលរបស់អាស៊ាន ក្នុងទំនាក់ទំនងនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌ ក្រៅតំបន់ ដោយរក្សាការចូលរួមដ៏សកម្ម ការសម្លឹងមើលឆ្ពោះទៅខាងក្រៅ ភាពរួម បញ្ចូលគ្នា និងភាពមិនរើសអើង និង
- ច. ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវវិធានពាណិជ្ជកម្មពហុភាគី និងរបបផ្អែកលើមូលដ្ឋានច្បាប់សម្រាប់អាស៊ាន ដើម្បីអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងកាត់បន្ថយ



As of 12/22/2007

ជាវិជ្ជមានឆ្ពោះទៅរកបំបាត់របាំងទាំងស្រុង សម្រាប់សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និងសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ ។

**ជំពូកទី ២**

**បុគ្គលភាពគតិយុត្ត**

**មាត្រា ៣**

**អំពីបុគ្គលភាពគតិយុត្តរបស់អាស៊ាន**

អាស៊ានដែលជាអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលមួយត្រូវបានផ្តល់បុគ្គលិកលក្ខណៈជាបុគ្គលភាពគតិយុត្ត ។

**ជំពូកទី ៣**

**សមាជិកភាព**

**មាត្រា ៤**

**អំពីរដ្ឋសមាជិក**

រដ្ឋសមាជិកអាស៊ានមាន ប្រទេសប្រ៊ុយណេដារូសាឡាម ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋ ឥណ្ឌូនេស៊ី សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ម៉ាឡេស៊ី សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា សាធារណរដ្ឋ ហ្វីលីពីន សាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរី ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ។

**មាត្រា ៥**

**អំពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច**

- ១. ក្រោមធម្មនុញ្ញនេះ រដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់មានសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចស្មើគ្នា ។
- ២. រដ្ឋសមាជិកត្រូវចាត់គ្រប់វិធានការចាំបាច់ រួមមានទាំង ការអនុម័តិច្បាប់ក្នុងស្រុករបស់ខ្លួនឱ្យ មានលក្ខណៈស្របស្រួល ដើម្បីអនុវត្តដោយមានប្រសិទ្ធភាពនូវបទប្បញ្ញត្តិនៃធម្មនុញ្ញនេះ និង ឱ្យបានសមស្របគ្រប់កាតព្វកិច្ចនៃសមាជិកភាព ។
- ៣. ក្នុងករណីដែលមានការរំលោភធ្ងន់ធ្ងរ ឬមិនគោរពតាមធម្មនុញ្ញនេះនឹងត្រូវអនុវត្តទៅតាម មាត្រា ២០ ។

As of 12/22/2007

**មាត្រា ៦**

**អំពីការទទួលយកសមាជិកថ្មី**

- ១. នីតិវិធីនៃការដាក់ពាក្យ និងការទទួលចូលជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវបញ្ញត្តិដោយក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ។
- ២. ការទទួលយកសមាជិកថ្មីត្រូវផ្អែកទៅលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចខាងក្រោម :
  - ក. ទីតាំងភូមិសាស្ត្រដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ថា ស្ថិតក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍
  - ខ. មានការទទួលស្គាល់ពីបណ្តារដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់
  - គ. ឯកភាពគោរព និងប្រតិបត្តិតាមធម្មនុញ្ញអាស៊ាន និង
  - ឃ. មានលទ្ធភាព និងឆន្ទៈអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ចទាំងអស់នៃសមាជិកភាព ។
- ៣. ការទទួលយកជាសមាជិកថ្មីត្រូវសម្រេចដោយកុងសង់ស៊ុស នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានបន្ទាប់ពីបានទទួលអនុសាសន៍ពីក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ។
- ៤. រដ្ឋស្នើសុំត្រូវទទួលបានសមាជិកភាព បន្ទាប់ពីការចុះហត្ថលេខាលើលិខិតុបករណ៍នៃការយល់ព្រមចំពោះធម្មនុញ្ញអាស៊ាននេះ ។

**ជំពូកទី ៤**

**អង្គការចាត់តាំង**

**មាត្រា ៧**

**អំពីកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន**

- ១. កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានត្រូវចូលរួមដោយប្រមុខរដ្ឋ/រដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋសមាជិក ។
- ២. កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន :
  - ក. ជាអង្គការរៀបចំគោលនយោបាយកំពូលរបស់អាស៊ាន
  - ខ. ពិគ្រោះយោបល់ ផ្តល់មតិយោបាយ និងធ្វើសម្រេចចិត្តលើបញ្ហាជាគន្លឹះដែលទាក់ទងទៅនឹងសមិទ្ធផលនៃគោលដៅរបស់អាស៊ាន បញ្ហាសំខាន់ៗ ដែលជាផលប្រយោជន៍របស់រដ្ឋសមាជិក និងរាល់បញ្ហាទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធ តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សា

As of 12/22/2007

សម្របសម្រួលអាស៊ាន ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន និងអង្គការព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា  
ជំនាញតាមផ្នែករបស់អាស៊ាន

- គ. ណែនាំរដ្ឋមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ ក្នុងក្រុមប្រឹក្សានីមួយៗ ឱ្យរៀបចំកិច្ចប្រជុំអាត់ហុកថ្នាក់អន្តរ-  
រដ្ឋមន្ត្រី និងដោះស្រាយបញ្ហាសំខាន់ៗដែលកើតមានឡើងក្នុងក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍ ។  
វិធាននៃនីតិវិធីដំណើរការកិច្ចប្រជុំនេះត្រូវអនុម័ត ដោយក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួល  
អាស៊ាន
- ឃ. ដោះស្រាយស្ថានភាពបន្ទាន់ដែលប៉ះពាល់ដល់អាស៊ាន តាមរយៈប្រើប្រាស់សកម្មភាព  
សមស្រប
- ង. សម្រេចបញ្ហាផ្សេងៗ ដោយអនុវត្តតាមជំពូក ៧ និង ៨ នៃចម្លងច្បាប់នេះ
- ច. អាចបង្កើត និងរំលាយចោលនូវអង្គការរដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែក និងស្ថាប័នអាស៊ាន  
ដទៃទៀត និង
- ឆ. តែងតាំងអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ដែលមានតំណែង និងឋានៈស្មើរដ្ឋមន្ត្រី ដែលត្រូវបម្រើ  
ការងារដោយទំនុកចិត្ត និងទទួលបានការពេញចិត្តពីប្រមុខរដ្ឋ/រដ្ឋាភិបាល តាមការស្នើ  
ឡើងដោយកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន ។

៣. កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានត្រូវ :

- ក. រៀបចំឡើង ២ដង ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងរដ្ឋសមាជិក ដែលទទួលបានបន្ទុកជាប្រធានអាស៊ាន និង
- ខ. ក្នុងករណីចាំបាច់ ត្រូវរៀបចំកិច្ចប្រជុំពិសេស ឬកិច្ចប្រជុំអាត់ហុកក្រោមអធិបតីភាព  
នៃរដ្ឋសមាជិក ដែលទទួលបានបន្ទុកជាប្រធានអាស៊ាន នៅទីកន្លែងនៃកិច្ចប្រជុំនេះដែល  
កំណត់ តាមការឯកភាពពីរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ។

**មាត្រា ៨**

**សិទ្ធិក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន**

- ១. ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន រួមមាន សមាសភាពរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន និងត្រូវ  
ជួបប្រជុំយ៉ាងតិច ២ដង ក្នុងមួយឆ្នាំ ។
- ២. ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ានត្រូវ :
  - ក. រៀបចំកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
  - ខ. សម្របសម្រួលការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀង និងសេចក្តីសម្រេចរបស់កិច្ចប្រជុំកំពូល

As of 12/22/2007

អាស៊ាន

- គ. សម្របសម្រួលជាមួយក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន ដើម្បីលើកកម្ពស់ភាពរលូននៃគោលនយោបាយ ប្រសិទ្ធភាព និងសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងចំណោមគ្នានិងគ្នា
  - ឃ. សម្របសម្រួលរបាយការណ៍នានារបស់ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ានដាក់ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
  - ង. ពិនិត្យពិចារណាលើរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់អគ្គលេខាធិការ ស្តីពីការងារអាស៊ាន
  - ច. ពិនិត្យពិចារណាលើរបាយការណ៍របស់អគ្គលេខាធិការ ស្តីពីមុខងារ និងប្រតិបត្តិការនៃលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន និងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត
  - ឆ. ឯកភាពចំពោះការតែងតាំង និងការបញ្ចប់អាណត្តិអគ្គលេខាធិការរង បន្ទាប់ពីបានទទួលអនុសាសន៍របស់អគ្គលេខាធិការ និង
  - ជ. អនុវត្តការងារផ្សេងៗទៀត ដែលកំណត់ឡើងក្នុងធម្មនុញ្ញនេះ ឬមុខនាទីដទៃទៀត ដែលអាចកំណត់ឡើងដោយកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
៣. ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ានគាំទ្រដោយឧត្តមមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ៩

អំពីក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន

- ១. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន រួមមាន ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សន្តិសុខ-នយោបាយអាស៊ាន ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន និងក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន ។
- ២. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗ មានអង្គការរដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែកនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។
- ៣. រដ្ឋសមាជិកនីមួយៗ ត្រូវតែងតាំងតំណាងជាតិរបស់ខ្លួន សម្រាប់ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍នីមួយៗ ។
- ៤. ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនីមួយៗ នៃសមរៀនទាំងបីរបស់សហគមន៍អាស៊ាន ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗត្រូវ :
  - ក. ធានាអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយរបស់កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
  - ខ. សម្របសម្រួលការងារផ្នែកផ្សេងៗ ក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន និងលើបញ្ហាដែលកើតមានឡើងក្នុងក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍ដទៃទៀត និង

As of 12/22/2007

- គ. ដាក់របាយការណ៍ និងអនុសាសន៍ផ្សេងៗ ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើបញ្ហា ដែលស្ថិតនៅក្រោមរង្វង់សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។
- ៥. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវប្រជុំយ៉ាងតិច ២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ ។ កិច្ចប្រជុំនេះត្រូវដឹកនាំដោយរដ្ឋមន្ត្រីពីររដ្ឋសមាជិក ដែលទទួលបន្ទុកជាប្រធានអាស៊ាន ។
- ៦. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវបានគាំទ្រដោយឧត្តមមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនៅនឹងសហគមន៍នីមួយៗនោះ ។

**មាត្រា ១០**

**អំពីអង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែករបស់អាស៊ាន**

- ១. អង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែករបស់អាស៊ានត្រូវ :
  - ក. ដំណើរការមុខងារស្របតាមអាណត្តិរបស់ខ្លួន
  - ខ. អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង និងសេចក្តីសម្រេចនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន ដែលស្ថិតនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន
  - គ. ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងផ្នែករបស់ខ្លួននីមួយៗ ដើម្បីទ្រទ្រង់សមាបរណកម្មអាស៊ាន និងការកសាងសហគមន៍ និង
  - ឃ. ដាក់របាយការណ៍ និងអនុសាសន៍ជូនក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗ ។
- ២. អង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែកនីមួយៗរបស់អាស៊ានអាចមានឧត្តមមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន និងអង្គការក្រោមឱវាទ ដើម្បីបំពេញមុខងារដូចមានក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ១ ។ ឧបសម្ព័ន្ធនេះអាចធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ដោយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន បន្ទាប់ពីមានអនុសាសន៍ពីគណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ ដោយមិនចាំបាច់មានការធ្វើវិសោធនកម្មនៃធម្មនុញ្ញនេះឡើយ ។

**មាត្រា ១១**

**អំពីអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន និងលេខាធិការរដ្ឋានអាស៊ាន**

- ១. អគ្គលេខាធិការអាស៊ានត្រូវបានតែងតាំងដោយកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន សម្រាប់អាណត្តិប្រាំឆ្នាំ ដែលអាណត្តិនេះមិនអាចបន្តទៀតបានទេ ហើយត្រូវជ្រើសរើសចេញពីក្នុងចំណោមជនជាតិនៃ

As of 12/22/2007

រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ផ្អែកទៅលើការប្តូរវេនគ្នាតាមលំដាប់អក្ខរក្រមនៃឈ្មោះរដ្ឋសមាជិក ដោយ  
ពិចារណាលើតួលេខទៅលើសូចន័យសមត្ថភាព បទពិសោធន៍វិជ្ជាជីវៈ និងសមភាពយេនឌ័រ

២. អគ្គលេខាធិការអាស៊ានត្រូវ :

ក. អនុវត្តការកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវនៃការិយាល័យជាន់ខ្ពស់នេះ ដោយយោង  
ទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃធម្មនុញ្ញនេះ និងលិខិតតុបករណ៍ ពិធីសារ និង  
កិច្ចប្រតិបត្តិពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយរបស់អាស៊ាន

ខ. សម្រួល និងត្រួតពិនិត្យមើលការរីកចម្រើននៃការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង និង  
សេចក្តីសម្រេចរបស់អាស៊ាន និងដាក់របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំស្តីពីការងារអាស៊ាន  
ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន

គ. ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន កិច្ចប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន  
កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន កិច្ចប្រជុំរបស់អង្គការកាតាម៉ាណូ និងអង្គការ  
ជំនាញតាមផ្នែករបស់អាស៊ាន និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតរបស់អាស៊ាន

ឃ. បង្ហាញអំពីទស្សនៈរបស់អាស៊ាន និងចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំជាមួយភាគីក្រៅតំបន់  
ដោយអនុលោមទៅតាមគោលនយោបាយយោបាយ ដែលបានឯកភាព និងអាណត្តិ  
ដែលបានប្រគល់ជូនអគ្គលេខាធិការ និង

ង. ឆ្លើយសុំការអនុម័តពីក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន តែងតាំង និងបញ្ចប់  
អាណត្តិរបស់អគ្គលេខាធិការរង ។

៣. អគ្គលេខាធិការត្រូវទទួលតួនាទីជាប្រធានរដ្ឋបាលរបស់អាស៊ាន ។

៤. អគ្គលេខាធិការមានអគ្គលេខាធិការរង ៤រូប ដែលមានតំណែង និងឋានៈឆ្លើយតបដូចគ្នា ជា  
ជំនួយការ ។ អគ្គលេខាធិការរងត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខអគ្គលេខាធិការ ក្នុងការអនុវត្តន៍  
មុខងាររបស់ខ្លួន ។

៥. អគ្គលេខាធិការរងទាំងបួនត្រូវមានសញ្ជាតិខុសពីអគ្គលេខាធិការ និងមកពីរដ្ឋសមាជិកបួន  
ផ្សេងគ្នា ។

៦. អគ្គលេខាធិការរងទាំងបួនមានសមាសភាព :

ក. អគ្គលេខាធិការរង ២រូប ដែលមានអាណត្តិកំណត់ ៣ឆ្នាំ ដែលអាណត្តិនេះមិន  
អាចបន្តបាន និងដែលបានជ្រើសរើសចេញពីជនជាតិនៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ដោយ

As of 12/22/2007

ផ្នែកទៅលើការប្តូរវេនគ្នាតាមលំដាប់អក្ខរក្រម និងដោយពិចារណាលើតួលេខទៅលើសូចន័យសម្បត្តិ សមត្ថភាព បទពិសោធន៍ និងសមភាពយេនឌ័រ

- ខ. អគ្គលេខាធិការរង ២រូបទៀត មានអាណត្តិ ៣ឆ្នាំដូចគ្នា ប៉ុន្តែអាណត្តិនេះអាចបន្តបានមួយអាណត្តិទៀត ។ អគ្គលេខាធិការរងទាំងពីររូបនេះត្រូវជ្រើសរើសជាចំហដោយផ្អែកទៅលើលក្ខណៈសម្បត្តិ ដែលសមនឹងទទួលបានតួនាទីនេះ ។
- ៧. លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ានមានអគ្គលេខាធិការ និងបុគ្គលិកតាមចំនួនដែលអាចត្រូវការ ។
- ៨. អគ្គលេខាធិការ និងបុគ្គលិកត្រូវ :
  - ក. ប្រកាន់ឱ្យបានខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតនូវសុច្ឆន្ទៈសុវត្ថិភាព ប្រសិទ្ធភាព និងសមត្ថភាព ក្នុងការបំពេញការងាររបស់ខ្លួន
  - ខ. មិនស្វែងរក ឬទទួលបញ្ជាពីរដ្ឋាភិបាលណាមួយ ឬភាគីខាងក្រៅអាស៊ាន និង
  - គ. ទប់ស្កាត់សកម្មភាពណាមួយដែលអាចឆ្លុះបញ្ចាំងលើគោលដៅរបស់ខ្លួនជាមន្ត្រីលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ដែលមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះតែអាស៊ានប៉ុណ្ណោះ ។
- ៩. រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវគោរពលក្ខណៈទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុងរបស់អគ្គលេខាធិការ និងបុគ្គលិក និងមិនត្រូវប្រើប្រាស់ឥទ្ធិពលរបស់ខ្លួនទៅលើពួកគេដែលធ្វើឱ្យបាត់ការទទួលខុសត្រូវ ។

**មាត្រា ១២**

**អំពីគណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ប្រចាំអាស៊ាន**

- ១. រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗត្រូវតែងតាំងតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍របស់ខ្លួនមួយរូប ប្រចាំអាស៊ាន ដែលមានឋានៈជាឯកអគ្គរដ្ឋទូត/រាជទូត មានទីតាំងនៅទីក្រុងហ្សាកាតា ។
- ២. តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ទាំងនេះរួមគ្នាបង្កើតបានជាគណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍មួយដែលត្រូវ :
  - ក. ទ្រទ្រង់ការងារក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន និងអង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញអាស៊ានតាមផ្នែក
  - ខ. សម្របសម្រួលជាមួយលេខាធិការដ្ឋានជាតិអាស៊ាន និងអង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែកដទៃទៀតរបស់អាស៊ាន
  - គ. ធ្វើការងារយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន និងលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ានលើគ្រប់វិស័យពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយដល់ការងាររបស់ខ្លួន
  - ឃ. សម្របសម្រួលសហប្រតិបត្តិការរបស់អាស៊ានជាមួយដៃគូក្រៅតំបន់

As of 12/22/2007

- ង. បំពេញការងារដទៃទៀតដែលអាចកំណត់ឡើងដោយក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ។

**មាត្រា ១៣**

**អំពីលេខាធិការដ្ឋានជាតិអាស៊ាន**

រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវបង្កើតលេខាធិការដ្ឋានជាតិអាស៊ានមួយរបស់ខ្លួនដែលត្រូវ :

- ក. ដើរតួនាទីជាចំណុចទំនាក់ទំនងក្នុងកិច្ចការជាតិ
- ខ. ជាកន្លែងតម្កល់ព័ត៌មានទាំងអស់នៃកិច្ចការរបស់អាស៊ានជាតិ
- គ. សម្របសម្រួលការអនុវត្តន៍សេចក្តីសម្រេចរបស់អាស៊ានជាតិ
- ឃ. សម្របសម្រួល និងជួយរៀបចំកិច្ចប្រជុំអាស៊ានជាតិ
- ង. លើកស្ទួយអត្តសញ្ញាណ និងការយល់ដឹងអំពីអាស៊ានជាតិ
- ច. រួមចំណែកកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ។

**មាត្រា ១៤**

**អំពីអង្គការសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន**

- ១. ដោយអនុលោមតាមគោលបំណង និងគោលការណ៍របស់ធម្មនុញ្ញអាស៊ានដែលទាក់ទងទៅនឹងការលើកស្ទួយ និងការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន អាស៊ានត្រូវបង្កើតអង្គការសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ានមួយ ។
- ២. អង្គការសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាននេះត្រូវធ្វើការ ដោយអនុលោមទៅតាមឯកសារគោល ដែលនឹងកំណត់ដោយកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន ។

**មាត្រា ១៥**

**អំពីគ្រឹះស្ថានអាស៊ាន**

- ១. គ្រឹះស្ថានអាស៊ានត្រូវគាំទ្រដល់អង្គការលេខាធិការអាស៊ាន និងសហការជាមួយអង្គការអាស៊ានពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីទ្រទ្រង់ការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន តាមរយៈការជំរុញការយល់ដឹងឱ្យកាន់តែច្បាស់អំពីអត្តសញ្ញាណអាស៊ាន អន្តរទំនាក់ទំនងរវាងប្រជាជន និងប្រជាជន និងសហប្រតិបត្តិការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយផ្នែកធុរកិច្ច សង្គមស៊ីវិល គ្រឹះស្ថានសិក្សា និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ។



As of 12/22/2007

- ២. គ្រឹះស្ថានអាស៊ានទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ដែលជាអ្នកផ្តល់របាយការណ៍ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ។

**ជំពូកទី ៥**

**អង្គការចំណុះអាស៊ាន**

**មាត្រា ១៦**

**អង្គការចំណុះអាស៊ាន**

- ១. អាស៊ានអាចបំពេញការងារជាមួយអង្គការនានា ដែលគាំទ្រធម្មនុញ្ញអាស៊ាននេះ ជាពិសេសចំពោះគោលបំណង និងគោលការណ៍របស់ធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ។ អង្គការដែលចំណុះអាស៊ានមានរាយនាមក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ២ នៃធម្មនុញ្ញនេះ ។
- ២. វិធាននៃនីតិវិធី និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ សម្រាប់ការចូលរួមជាមួយអង្គការទាំងនេះត្រូវកំណត់ដោយគណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ នៅពេលដែលបានទទួលអនុសាសន៍ពីអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ។
- ៣. ឧបសម្ព័ន្ធទី ២ អាចត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ដោយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាននៅពេលមានអនុសាសន៍ពីគណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ ដោយពុំចាំបាច់ធ្វើវិសោធនកម្មនៃធម្មនុញ្ញនេះ ។

**ជំពូកទី ៦**

**បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ**

**មាត្រា ១៧**

**អំពីបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់អាស៊ាន**

- ១. អាស៊ានមានសិទ្ធិទទួលបានបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ នៅក្នុងទឹកដីនៃរដ្ឋសមាជិក តាមភាពចាំបាច់ សម្រាប់ការបំពេញគោលបំណងរបស់ខ្លួន ។
- ២. បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិនេះ ត្រូវកំណត់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងដោយឡែករវាងអាស៊ាននិងរដ្ឋសមាជិកជាម្ចាស់ផ្ទះ ។

As of 12/22/2007

**មាត្រា ១៨**

**អំពីបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន  
និងមន្ត្រីលេខាធិការរដ្ឋានអាស៊ាន**

- ១. អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន និងបុគ្គលិកនៃលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ានដែលចូលរួមក្នុងសកម្មភាពជា ផ្លូវការរបស់អាស៊ាន ឬជាតំណាងអាស៊ាន ប្រចាំរដ្ឋសមាជិក ចាំបាច់ត្រូវបានទទួលបុព្វសិទ្ធិ និង អភ័យឯកសិទ្ធិ ដើម្បីបំពេញមុខនាទីរបស់ខ្លួនដោយឯករាជ្យ ។
- ២. បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រានេះ ត្រូវកំណត់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ដោយឡែកមួយទៀតរបស់អាស៊ាន ។

**មាត្រា ១៩**

**អំពីបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍  
និងមន្ត្រីដែលកំពុងបំពេញភារកិច្ចនៅអាស៊ាន**

- ១. តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសមាជិក ប្រចាំនៅអាស៊ាន និងមន្ត្រីរបស់រដ្ឋសមាជិក ដែលចូលរួម ក្នុងសកម្មភាពជាផ្លូវការរបស់អាស៊ាន ឬដែលជាតំណាងអាស៊ានប្រចាំរដ្ឋសមាជិក ចាំបាច់ត្រូវ បានទទួលបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ ដើម្បីបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយឯករាជ្យ ។
- ២. បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ និងមន្ត្រី ដែលកំពុងបំពេញភារកិច្ចនៅ អាស៊ាន ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអនុសញ្ញាទីក្រុងវីយែន (Vienna) ឆ្នាំ១៩៦១ ស្តីពីទំនាក់ទំនង ការទូត ឬអនុលោមទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ។

**ជំពូកទី ៧**

**ការធ្វើសេចក្តីសម្រេច**

**មាត្រា ២០**

**អំពីការប្រឹក្សារយោបល់ និងកុងសង់ស៊ីស**

- ១. ជាគោលការណ៍គ្រឹះ រាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់អាស៊ានត្រូវឈរលើមូលដ្ឋាននៃការប្រឹក្សារយោបល់ និងកុងសង់ស៊ីស ។
- ២. ក្នុងករណីដែលមិនមានកុងសង់ស៊ីស កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានអាចនឹងធ្វើការសម្រេចអំពីរបៀប នៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចជាក់លាក់មួយ ។

As of 12/22/2007

- ៣. សេចក្តីដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ១ និង ២ នៃមាត្រានេះ មិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់វិធីសាស្ត្រធ្វើសេចក្តីសម្រេចនានារបស់អាស៊ាន ដូចដែលមានកំណត់ក្នុងលិខិតូបករណ៍គតិយុត្តពាក់ព័ន្ធរបស់អាស៊ានដទៃទៀត ។
- ៤. ក្នុងករណីមានការរំលោភធ្ងន់ធ្ងរ ឬការប្រព្រឹត្តិផ្ទុយទៅនឹងធម្មនុញ្ញនេះ សេចក្តីសម្រេចនេះត្រូវដាក់ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន ។

**មាត្រា ២១**

**អំពីការអនុវត្ត និងនីតិវិធី**

- ១. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវបញ្ជាក់នូវវិធាននៃនីតិវិធីរបស់ខ្លួន ។
- ២. នៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច រូបមន្តមួយ សម្រាប់ការចូលរួម ដែលមានភាពទន់ភ្លន់ ដូចជា ការប្រើរូបមន្តអាស៊ានដកអ៊ិច [ASEAN Minus X formula] អាចអនុវត្តបាន ប្រសិនបើមានកុងសង់ស៊ីសក្នុងការអនុវត្តន៍ ។

**ជំពូកទី ៨**

**ការដោះស្រាយជម្លោះ**

**មាត្រា ២២**

**អំពីគោលការណ៍ទូទៅ**

- ១. រដ្ឋសមាជិកអាស៊ានត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងដោះស្រាយជម្លោះទាំងឡាយ ដោយសន្តិវិធីឱ្យទាន់ពេលវេលា តាមរយៈកិច្ចសន្ទនា ការប្រឹក្សាយោបល់ និងការចរចា ។
- ២. អាស៊ានត្រូវរក្សា និងបង្កើតយន្តការដោះស្រាយជម្លោះលើគ្រឹះវិស័យនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ។

**មាត្រា ២៣**

**អំពីអន្តរការី ការផ្សះផ្សា និងការនាំសម្របសម្រួល**

- ១. រដ្ឋសមាជិកដែលជាភាគីនៃជម្លោះ អាចព្រមព្រៀងគ្នានៅពេលណាមួយក្នុងការរំលែកមធ្យោបាយដោះស្រាយវិវាទ តាមរយៈអន្តរការី ការផ្សះផ្សា ឬការសម្របសម្រួល ក្នុងពេលវេលាជាក់លាក់ ដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ។

As of 12/22/2007

- ២. ភាគីក្នុងជម្លោះអាចស្នើសុំប្រធានអាស៊ាន ឬអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ក្នុងតួនាទីជាមន្ត្រីជំនាញ ដើម្បីផ្តល់នូវអន្តរការី ការជ្រុះជួរ ឬការនាំសម្រុះសម្រួល ។

**មាត្រា ២៤**

**អំពីយន្តការដោះស្រាយជម្លោះក្នុងលិខិតបករណ៍ពិសេស**

- ១. រាល់ជម្លោះ ដែលទាក់ទងនឹងលិខិតបករណ៍ពិសេសរបស់អាស៊ាន ត្រូវដោះស្រាយ តាមរយៈ យន្តការ និងនីតិវិធីដែលមានចែងក្នុងលិខិតបករណ៍ទាំងនោះ ។
- ២. ចំពោះជម្លោះ ដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តន៍តាមលិខិតបករណ៍អាស៊ាន ណាមួយ ត្រូវដោះស្រាយដោយសន្តិវិធី ដោយអនុលោមតាមសន្និសីទស្តីពីមិត្តភាព និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ នៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (TAC) និងវិធាននៃនីតិវិធីរបស់សន្និសីទនេះ ។
- ៣. ប្រសិនបើមិនមានបញ្ញត្តិផ្សេងពីនេះទេ ជម្លោះដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តន៍ កិច្ចព្រមព្រៀងសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ត្រូវដោះស្រាយទៅតាមពិធីសារអាស៊ានស្តីពីយន្តការពង្រឹង ការដោះស្រាយជម្លោះ ។

**មាត្រា ២៥**

**អំពីការបង្កើតយន្តការដោះស្រាយជម្លោះ**

ប្រសិនបើមានការបញ្ញត្តិផ្ទាល់ពីនេះ យន្តការដោះស្រាយជម្លោះសមស្រប ដែលរួមទាំងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងត្រូវបង្កើតឡើង សម្រាប់ជម្លោះដែលពាក់ព័ន្ធដល់ការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តន៍ធម្មនុញ្ញនេះ និង លិខិតបករណ៍អាស៊ានដទៃទៀត ។

**មាត្រា ២៦**

**អំពីជម្លោះដែលមិនអាចដោះស្រាយបាន**

ក្នុងករណីដែលជម្លោះនៅតែពុំអាចដោះស្រាយបាន បន្ទាប់ពីបានអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិ ដែលមានចែង ក្នុងបញ្ញត្តិខាងលើនៃជំពូកនេះ ជម្លោះនោះត្រូវដាក់ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេច ។

As of 12/22/2007

**មាត្រា ២៧**

**អំពីការប្រតិបត្តិ**

- ១. អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ដែលជួយជ្រោមជ្រែងពីលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ឬអង្គការអាស៊ាន ដែលមានការតែងតាំងណាមួយ ត្រូវត្រួតពិនិត្យការប្រតិបត្តិតាមភស្តុតាងជាក់ស្តែង អនុសាសន៍ ឬសេចក្តីសម្រេច ដែលចេញពីយន្តការដោះស្រាយជម្លោះអាស៊ាន ហើយត្រូវផ្តល់របាយការណ៍ នេះ ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានជ្រាប ។
- ២. រដ្ឋសមាជិកណាមួយ ដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារការមិនគោរពទៅតាមភស្តុតាងជាក់ស្តែង ឬអនុសាសន៍ ឬសេចក្តីសម្រេចចេញពីយន្តការដោះស្រាយជម្លោះអាស៊ាន អាចដាក់បញ្ហានេះ ជូនទៅកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេច ។

**មាត្រា ២៨**

**អំពីបទប្បញ្ញត្តិធម្មនុញ្ញអន្តរការសហប្រជាជាតិ**

**និងនីតិវិធីអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនៃទៀត**

ប្រសិនបើពុំមានចែងក្នុងធម្មនុញ្ញនេះទេ រដ្ឋសមាជិកមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់វិធីដោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៣៣ (១) នៃធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ ឬលិខិតូបករណ៍គតិយុត្តអន្តរជាតិ ដទៃទៀត ដែលរដ្ឋសមាជិកគឺជាភាគី ។

**ជំពូកទី ៩**

**វិវាទ និងហិរញ្ញវត្ថុ**

**មាត្រា ២៩**

**អំពីគោលការណ៍ទូទៅ**

- ១. អាស៊ានត្រូវបង្កើតវិធានហិរញ្ញវត្ថុ និងនីតិវិធីដោយអនុលោមទៅតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ ។
- ២. អាស៊ានត្រូវពិនិត្យមើលគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ការអនុវត្តន៍ និងបទបញ្ជា ថវិកា ។
- ៣. គណនីហិរញ្ញវត្ថុត្រូវស្ថិតនៅក្រោមសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងមកពីខាងក្រៅ ។

As of 12/22/2007

**មាត្រា ៣០**

**អំពីវិវិកា និងហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ប្រតិបត្តិការលេខាការដ្ឋានអាស៊ាន**

- ១. លេខាការដ្ឋានអាស៊ាននឹងត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនូវធនធានហិរញ្ញវត្ថុចាំបាច់ ដើម្បីបំពេញការងាររបស់ខ្លួនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។
- ២. ថវិកាសម្រាប់ប្រតិបត្តិការរបស់លេខាការដ្ឋានអាស៊ាន ត្រូវផ្គត់ផ្គង់ដោយរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន តាមរយៈវិភាគទានប្រចាំឆ្នាំស្មើគ្នា និងត្រូវបង់ឱ្យទាន់ពេលវេលា ។
- ៣. អគ្គលេខាការត្រូវរៀបចំសំណើថវិកាសម្រាប់ប្រតិបត្តិការប្រចាំឆ្នាំរបស់លេខាការដ្ឋានអាស៊ានដើម្បីសុំការអនុវត្តពីក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ក្រោយពីទទួលបានអនុសាសន៍របស់គណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ ។
- ៤. លេខាការដ្ឋានអាស៊ានត្រូវប្រតិបត្តិតាមវិធាន និងនីតិវិធីហិរញ្ញវត្ថុ ដែលកំណត់ដោយក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន តាមអនុសាសន៍របស់គណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ ។

**ជំពូកទី ១០**

**រដ្ឋបាល និងនីតិវិធី**

**មាត្រា ៣១**

**អំពីប្រធានរបស់អាស៊ាន**

- ១. ប្រធានរបស់អាស៊ានត្រូវប្តូរវេនជារៀងរាល់ឆ្នាំ តាមលំដាប់អក្ខរក្រមនៃឈ្មោះជាភាសាអង់គ្លេសរបស់រដ្ឋសមាជិក ។
- ២. សម្រាប់រយៈពេលពេញមួយឆ្នាំ អាស៊ានត្រូវមានប្រធានតែមួយ ។ រដ្ឋសមាជិកដែលទទួលបានឋានៈជាប្រធានអាស៊ានក្នុងឆ្នាំនោះត្រូវធ្វើជាប្រធាននៃ :
  - ក. កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន និងកិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធ
  - ខ. ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន
  - គ. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ានទាំងបី

As of 12/22/2007

- ឃ. អង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែកពាក់ព័ន្ធរបស់អាស៊ាន និងឧត្តមមន្ត្រីតាម កាលសមស្រប និង
- ង. គណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍របស់អាស៊ាន ។

**មាត្រា ៣២**

**អំពីគុណតម្លៃរបស់ប្រធានអាស៊ាន**

រដ្ឋសមាជិក ដែលទទួលធ្វើជាប្រធានរបស់អាស៊ានត្រូវ :

- ក. លើកស្ទួយយ៉ាងសកម្ម និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវផលប្រយោជន៍ និងសុខុមាលភាព របស់អាស៊ាន រួមទាំងការខិតខំប្រឹងប្រែងកសាងសហគមន៍អាស៊ាន តាមរយៈ ការផ្តួចផ្តើមគោលនយោបាយ ការសម្របសម្រួល កុងសង់ស៊ីស និងសហប្រតិបត្តិការ
- ខ. ធានាភាពជាស្នូល (Centrality) របស់អាស៊ាន
- គ. ធានាការឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេល ចំពោះបញ្ហាបន្ទាន់ ឬ សភាពការណ៍ដែលមានវិបត្តិប៉ះពាល់ដល់អាស៊ាន រួមទាំងការផ្តល់ការជួយសម្រុះ- សម្រួល និងការរៀបចំផ្សេងៗទៀត ដើម្បីដោះស្រាយជាបន្ទាន់នូវបញ្ហាទាំងនេះ
- ឃ. តំណាងឱ្យអាស៊ានក្នុងការពង្រឹង និងជំរុញទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធជាមួយដៃគូក្រៅតំបន់ និង
- ង. អនុវត្តនូវកិច្ចការ និងការកិច្ចដទៃទៀត តាមអាណត្តិដែលទទួលបាន ។

**មាត្រា ៣៣**

**អំពីពិធីការអរទូត និងការអនុវត្ត**

អាស៊ាន និងរដ្ឋសមាជិកត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវពិធីការអរទូតដែលមានស្រាប់ និងការប្រតិបត្តិក្នុងការរៀបចំ សកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអាស៊ាន ។ រាល់ការផ្លាស់ប្តូរទាំងឡាយត្រូវមានការយល់ព្រមពីក្រុមប្រឹក្សា សម្របសម្រួលអាស៊ាន តាមអនុសាសន៍របស់គណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ ។

**មាត្រា ៣៤**

**អំពីភាសាប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការក្នុងអាស៊ាន**

ភាសាប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការក្នុងអាស៊ានគឺ : ភាសាអង់គ្លេស ។

As of 12/22/2007

**ជំពូកទី ១១**

**អត្តសញ្ញាណ និងនិមិត្តសញ្ញា**

**មាត្រា ៣៥**

**អំពីអត្តសញ្ញាណអាស៊ាន**

អាស៊ានត្រូវលើកកម្ពស់អត្តសញ្ញាណរួមរបស់ខ្លួន និងក្នុងន័យជាប់របស់ប្រជាជន ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចនូវ តម្លៃ គោលដៅ និងជោគវាសនារួមគ្នារបស់អាស៊ាន ។

**មាត្រា ៣៦**

**អំពីធានាអាស៊ាន**

បាវចនាអាស៊ានគឺ : ចក្ខុវិស័យមួយ អត្តសញ្ញាណមួយ សហគមន៍មួយ ។

**មាត្រា ៣៧**

**អំពីទំនាក់ទំនង**

ទំនាក់ទំនងរបស់អាស៊ានត្រូវមានទ្រង់ទ្រាយដូចបានបង្ហាញក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ ។

**មាត្រា ៣៨**

**អំពីនិមិត្តសញ្ញារបស់អាស៊ាន**

និមិត្តសញ្ញាអាស៊ានត្រូវមានទ្រង់ទ្រាយដូចបានបង្ហាញក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៤ ។

**មាត្រា ៣៩**

**អំពីទិសដៅអាស៊ាន**

ថ្ងៃទី ៨ ខែសីហា ត្រូវកំណត់ជាទិវាអាស៊ាន ។

**មាត្រា ៤០**

**អំពីភ្លេងអាស៊ាន**

អាស៊ានត្រូវមានភ្លេងរបស់ខ្លួន ។



**ជំពូកទី ១២**

**ទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់**

**មាត្រា ៤១**

**វិធានការអនុវត្តទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់**

១. អាស៊ានត្រូវអភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងជាមិត្តភាព និងកិច្ចសន្ទនាដែលផ្តល់ដល់ប្រយោជន៍ទៅវិញទៅមក ក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងភាពជាដៃគូជាមួយបណ្តាប្រទេស និងអនុតំបន់ តំបន់ និងអង្គការ អន្តរជាតិ និងស្ថាប័នដទៃទៀត ។
២. ទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់របស់អាស៊ានត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលបំណង និងគោលការណ៍ទាំងឡាយ ដែលមានចែងក្នុងធម្មនុញ្ញនេះ ។
៣. អាស៊ានត្រូវតែជាកម្លាំងនាំមុខជាចម្បងមួយ នៅក្នុងការរៀបចំតំបន់ ដែលខ្លួនផ្តួចផ្តើម និង រក្សាភាពជាស្នូលរបស់ខ្លួនក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការតំបន់ និងការកសាងសហគមន៍ ។
៤. ក្នុងការអនុវត្តទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់អាស៊ាន រដ្ឋសមាជិកត្រូវសម្របសម្រួល និងខិតខំ ប្រឹងប្រែងអភិវឌ្ឍជំហររួម និងធ្វើសកម្មភាពរួមគ្នាលើមូលដ្ឋាននៃភាពឯកភាព និងសាមគ្គីភាព ។
៥. ទិសដៅគោលនយោបាយជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់របស់អាស៊ាន ត្រូវដាក់ចេញ ដោយកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន តាមអនុសាសន៍របស់កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន ។
៦. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន ត្រូវធានាឱ្យមានភាពស្របគ្នា និងភាពរលូនក្នុងការអនុវត្ត ទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់របស់អាស៊ាន ។
៧. អាស៊ានអាចសម្រេចកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយបណ្តាប្រទេស ឬអនុតំបន់ តំបន់ និងអង្គការ អន្តរជាតិ និងស្ថាប័នទាំងឡាយបាន ។ នីតិវិធីនៃការសម្រេចកិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវបញ្ញត្តិ ដោយក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយក្រុមប្រឹក្សា សហគមន៍អាស៊ាន ។

**មាត្រា ៤២**

**វិធានការសម្របសម្រួលប្រទេសដែលគូសនូវការពារសីល**

១. រដ្ឋសមាជិក ដែលដើរតួនាទីជាប្រទេសសម្របសម្រួល ត្រូវប្តូរវេនគ្នាទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុង ក្នុងការសម្របសម្រួល និងជំរុញផលប្រយោជន៍អាស៊ាន ក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួនជាមួយដៃគូ សន្ទនាពាក់ព័ន្ធ និងជាមួយអង្គការតំបន់ និងអន្តរជាតិ និងស្ថាប័នដទៃទៀត ។

As of 12/22/2007

- ២. ក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូក្រៅតំបន់ ប្រទេសសម្របសម្រួលត្រូវ :
  - ក. តំណាងអាស៊ាន និងលើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនង ដោយឈរលើមូលដ្ឋានគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក និងសមភាព ស្របទៅតាមគោលការណ៍របស់អាស៊ាន
  - ខ. ធ្វើជាសហប្រធានកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធរវាងអាស៊ាន និងដៃគូក្រៅតំបន់ និង
  - គ. គាំទ្រដោយគណៈកម្មាធិការអាស៊ានពាក់ព័ន្ធនានានៅក្នុងប្រទេសទីបី និងនៅអង្គការអន្តរជាតិ។

**មាត្រា ៤៣**

**អំពីគណៈកម្មាធិការអាស៊ានក្នុងប្រទេសទីបី និងអង្គការអន្តរជាតិ**

- ១. គណៈកម្មាធិការអាស៊ានក្នុងប្រទេសទីបី អាចត្រូវបង្កើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសពុំមែនជាសមាជិកអាស៊ាន ដែលក្នុងនោះ មានប្រធានបេសកកម្មការទូតនៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ។ គណៈកម្មាធិការស្រដៀងគ្នានេះក៏អាចនឹងត្រូវបង្កើតឡើងដោយទាក់ទងទៅនឹងអង្គការអន្តរជាតិ ។ គណៈកម្មាធិការនេះត្រូវលើកស្ទួយផលប្រយោជន៍ និងអត្តសញ្ញាណអាស៊ាននៅក្នុងប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ និងអង្គការអន្តរជាតិ ។
- ២. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ានត្រូវកំណត់អំពីវិធាននីតិវិធីរបស់គណៈកម្មាធិការនេះ ។

**មាត្រា ៤៤**

**អំពីលក្ខន្តិកៈរបស់ភាគីក្រៅតំបន់**

- ១. ក្នុងការអនុវត្តទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់ កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ានអាចផ្តល់ដល់ភាគីក្រៅតំបន់នូវឋានៈផ្លូវការជាដៃគូសន្តានា ជាដៃគូសន្តានាតាមផ្នែក ជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ជាអ្នកសង្កេតការពិសេស ជាក្រុម ឬអាចផ្តល់នូវឋានៈរដ្ឋមន្ត្រីដែលអាចបង្កើតឡើងពីនេះតទៅ ។
- ២. ដោយអនុលោមទៅតាមវិធាននៃនីតិវិធី ភាគីក្រៅតំបន់អាចនឹងត្រូវអញ្ជើញឱ្យចូលរួមកិច្ចប្រជុំអាស៊ាននានា ឬក្នុងសកម្មភាពសហប្រតិបត្តិការផ្សេងៗ ដោយពុំចាំបាច់ផ្តល់នូវឋានៈផ្លូវការណាមួយឡើយ ។

**មាត្រា ៤៥**

**អំពីទំនាក់ទំនងជាមួយប្រព័ន្ធនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ និងអង្គការអន្តរជាតិ និងស្ថាប័នដទៃទៀត**

- ១. អាស៊ានអាចស្វែងរកឋានៈសមស្របណាមួយជាមួយនឹងប្រព័ន្ធអង្គការសហប្រជាជាតិ ក៏ដូចជាមួយនឹងអង្គការអន្តរជាតិ អង្គការតំបន់ អនុតំបន់ និងស្ថាប័នដទៃទៀត ។

As of 12/22/2007

- ២. ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ានត្រូវសម្រេចអំពីការចូលរួមរបស់អាស៊ានក្នុងអង្គការអន្តរជាតិ ក្នុងអង្គការតំបន់ ក្នុងអង្គការអនុតំបន់ និងស្ថាប័នដទៃទៀត ។

**មាត្រា ៤៦**

**អំពីការទទួលស្គាល់រដ្ឋដែលពុំមែនជាសមាជិកអាស៊ានឱ្យប្រធាននៅអាស៊ាន**

រដ្ឋដែលពុំមែនជាសមាជិកអាស៊ាន និងអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ អាចតែងតាំងអគ្គរដ្ឋទូត/រាជទូត ឱ្យប្រធាននៅអាស៊ានបាន ។ ការទទួលស្គាល់នូវការតែងតាំងនេះ ត្រូវសម្រេចដោយកិច្ចប្រជុំនៃរដ្ឋមន្ត្រី ការបរទេសអាស៊ាន ។

**ជំពូកទី ១៣**

**បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ និងអវសានប្បញ្ញត្តិ**

**មាត្រា ៤៧**

**អំពីការចុះហត្ថលេខា ការផ្តល់សច្ចាប័ន ការតម្កល់ឯកសារ និងការចូលជាធរមាន**

- ១. ធម្មនុញ្ញអាស៊ាននេះត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ។
- ២. ធម្មនុញ្ញនេះត្រូវផ្តល់សច្ចាប័នដោយរដ្ឋសមាជិកទាំងអស់ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធីផ្ទៃក្នុងរបស់ រដ្ឋសមាជិកនីមួយៗ ។
- ៣. រាល់លិខិតូបករណ៍សច្ចាប័នត្រូវតម្កល់ទុកនៅអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ហើយត្រូវជូនដំណឹងនេះ ជាបន្ទាន់ទៅរដ្ឋសមាជិកទាំងអស់ពីការតម្កល់ទុកនេះ ។
- ៣. ធម្មនុញ្ញនេះត្រូវចូលជាធរមាននៅកំឡុងពេល ៣០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃតម្កល់ទុកលិខិតូបករណ៍ សច្ចាប័នទីដប់ ជាមួយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ។

**មាត្រា ៤៨**

**អំពីការធ្វើវិសោធនកម្ម**

- ១. រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ មានសិទ្ធិស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មធម្មនុញ្ញនេះបាន ។

As of 12/22/2007

- ២. ការស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មធម្មនុញ្ញនេះ ត្រូវដាក់ជូនក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ានសម្រេច ដោយកុងសង់ស៊ីស ដើម្បីដាក់ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានធ្វើសេចក្តីសម្រេច ។
- ៣. ការធ្វើវិសោធនកម្មធម្មនុញ្ញ ដែលបានឯកភាពដោយកុងសង់ស៊ីសដោយកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន ចាំបាច់ត្រូវផ្តល់សច្ចាប័នពីរដ្ឋសមាជិកទាំងអស់ ដោយអនុលោមតាមមាត្រា ៤៧ ។
- ៤. វិសោធនកម្មត្រូវចូលជាធរមានរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃតម្កល់ទុកលិខិតូបករណ៍សច្ចាប័ន ចុងក្រោយជាមួយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ។

**មាត្រា ៤៩**

**អំពីឯកសារគោល និងវិធាននៃនីតិវិធី**

ប្រសិនបើពុំមានចែងច្បាស់លាស់នៅក្នុងធម្មនុញ្ញនេះទេ ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ានត្រូវកំណត់ និងធានាឱ្យឯកសារគោល និងវិធាននៃនីតិវិធីមានភាពស្របគ្នា ។

**មាត្រា ៥០**

**ការពិនិត្យឡើងវិញ**

ធម្មនុញ្ញនេះអាចនឹងត្រូវពិនិត្យឡើងវិញក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីការចូលជាធរមាន ឬក៏អាចពិនិត្យ ឡើងវិញ ក្នុងរយៈពេលណាមួយទៀត តាមការកំណត់របស់កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន ។

**មាត្រា ៥១**

**ការបកស្រាយធម្មនុញ្ញអាស៊ាន**

- ១. បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណើរបស់រដ្ឋសមាជិកណាមួយ ការបកស្រាយធម្មនុញ្ញត្រូវធ្វើឡើង ដោយ លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ដោយអនុលោមតាមវិធាននៃនីតិវិធីដែលកំណត់ដោយក្រុមប្រឹក្សា សម្របសម្រួលអាស៊ាន ។
- ២. រាល់ទំនាស់ ដែលកើតឡើងពីការបកស្រាយធម្មនុញ្ញនេះត្រូវដោះស្រាយ តាមរយៈបទប្បញ្ញត្តិ ដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងជំពូកទី ៨ នៃធម្មនុញ្ញនេះ ។
- ៣. ចំណងជើង ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងធម្មនុញ្ញនេះមានគោលបំណងតែមួយគត់ គឺសម្រាប់ជាឯកសារ យោង ។

As of 12/22/2007

**មាត្រា ៥២**

**អំពីភាពបង្កនៃច្បាប់**

- ១. រាល់សន្និសីទ អនុសញ្ញា កិច្ចព្រមព្រៀង កិច្ចស្រុះស្រួលគ្នា (Concord) លេចក្តីថ្លែងការណ៍ ពិធីសារ និងលិខិតបកប្រែផ្សេងៗរបស់អាស៊ាន ដែលមានតាំងពីមុនការចូលជាធរមាននៃ ធម្មនុញ្ញនេះនៅតែមានសុពលភាព ។
- ២. ត្រូវយកធម្មនុញ្ញអាស៊ានជាគោល ក្នុងករណីមានភាពមិនស្របគ្នារវាងសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចនៃរដ្ឋ សមាជិកអាស៊ាន ដែលមានចែងក្នុងលិខិតបកប្រែខាងលើជាមួយនឹងធម្មនុញ្ញនេះ ។

**មាត្រា ៥៣**

**អត្ថបទដើម**

អត្ថបទដើមជាភាសាអង់គ្លេសនៃធម្មនុញ្ញនេះដែលត្រូវបានចុះហត្ថលេខាចេញដោយ ត្រូវតម្កល់ទុកដោយ អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ហើយអគ្គលេខាធិការអាស៊ានត្រូវផ្តល់អត្ថបទថតចម្លងមួយច្បាប់ ដែលមាន ការបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវទៅរដ្ឋនីមួយៗ ដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ។

**មាត្រា ៥៤**

**អំពីការចុះបញ្ជីនៃធម្មនុញ្ញអាស៊ាន**

ធម្មនុញ្ញអាស៊ានត្រូវចុះបញ្ជី ដោយអគ្គលេខាធិការអាស៊ានជាមួយលេខាធិការដ្ឋានអង្គការសហប្រជាជាតិ ដោយអនុវត្តតាមមាត្រា ១០២ កថាខ័ណ្ឌ ១ នៃធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

**មាត្រា ៥៥**

**អំពីទ្រព្យរបស់អាស៊ាន**

ទ្រព្យសម្បត្តិ និងមូលនិធិរបស់អង្គការនេះត្រូវតម្កល់ទុកក្នុងនាមអាស៊ាន ។

ធ្វើនៅប្រទេសសិង្ហបុរី ថ្ងៃទី ១៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧ ធ្វើឡើងជាភាសាអង់គ្លេសតែមួយគត់ ។

**តំណាងក្រិយណេដារូស្យាឡាម**

**ហាមី ហាសសាណាត់ ប៊ុនក្យាន់**  
**ស្ដីបតី នៃគ្រឹះស្ថានហ្វាមីលីស្យាឡាម**

**តំណាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

**សម្តេច ហ៊ុន សែន**  
**នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

**តំណាងសាធារណរដ្ឋកម្ពុជា**

**បណ្ឌិត ស៊ីសុឌុំធីតា យ៉ុងយ៉ុង**  
**ប្រធានាធិបតី**

**តំណាងសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតកម្ពុជា**

**ប៊ុនន មុឡាវ៉ាន់**  
**នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

**តំណាងសហព័ទ្ធម៉ាឡេស៊ី**

**ជានុ សេរី អាប៊ុនឡាអាម៉ាដ ធារ៉ាវី**  
**នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

As of 12/24/2007

**តំណាងសហភាពមីយ៉ាម៉ា**

**ឧត្តមសេនីយ៍ ថេន សេន  
នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

**តំណាងសាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីន**

**គូរិយ៉ា ម៉ាកាម៉ាតាកាង ហេរ៉េរ៉េរ៉េ  
ប្រធានាធិបតី**

**តំណាងសាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរី**

**លី សៀងហុន  
នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

**តំណាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

**ឧត្តមសេនីយ៍ (ចូលចិត្ត) ស៊ីវ៉ាហ្គុន ជូឡាណុន  
នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

**តំណាងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម**

**ខៀង គាន់យុន  
នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

**ឧបសម្ព័ន្ធទី ១**

**អង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន**

**១. សហគមន៍សន្តិសុខ និងយោធាអាស៊ាន**

១. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន (AMM)

- កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីអាស៊ាន (ASEAN SOM)
- គណៈកម្មការអចិន្ត្រៃយ៍អាស៊ាន (ASC)
- កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ (SOMDP)

២. គណៈកម្មការស្តីពីតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ត្រូវបានអារុណ្ណយុទ្ធសាស្ត្រ (SEANWFZ Commission)

- គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិគណៈកម្មការស្តីពីតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ត្រូវបានអារុណ្ណយុទ្ធសាស្ត្រ

៣. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការពារប្រទេសអាស៊ាន (ADMM)

- កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីការពារប្រទេសអាស៊ាន (ADSOM)

៤. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីច្បាប់អាស៊ាន (ALAWMM)

- កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីច្បាប់អាស៊ាន (ASLOM)

៥. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែន (AMMTC)

- កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែន (SOMTC)
- ឧត្តមមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីបញ្ហាគ្រឿងញៀន (ASOD)
- កិច្ចប្រជុំអគ្គនាយកនៃនាយកដ្ឋានអន្តោប្រវេសន៍ និងប្រធានផ្នែកកិច្ចការក្រុងស៊ុលនៃក្រសួងការបរទេស (DGICM)

៦. វេទិកាតំបន់អាស៊ាន (ARF)

- កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីវេទិកាតំបន់អាស៊ាន (ARF SOM)

**២. សហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន**

១. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន (AEM)

- ក្រុមការងារជាន់ខ្ពស់ស្តីពីសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន (HLTF-EI)
- កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីសេដ្ឋកិច្ច (SEOM)

២. ក្រុមប្រឹក្សាតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន (AFTA Council)

៣. ក្រុមប្រឹក្សាតំបន់វិនិយោគអាស៊ាន (AIA Council)

៤. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីហិរញ្ញវត្ថុអាស៊ាន (AFMM)



- កិច្ចប្រជុំទេសាភិបាលរងធនាគារកណ្តាល និងហិរញ្ញវត្ថុអាស៊ាន (AFDM)
- កិច្ចប្រជុំអគ្គនាយកដ្ឋានអាស៊ាន (Customs DG)
- ៥. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីកសិកម្ម និងរុក្ខាប្រមាញ់ (AMAF)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីនៃរដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីកសិកម្ម និងរុក្ខាប្រមាញ់ (SOM-AMAF)
  - ឧត្តមមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីរុក្ខាប្រមាញ់ (ASOF)
- ៦. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីថាមពល (AMEM)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីថាមពល (SOME)
- ៧. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីធនធានទឹក (AMMin)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីធនធានទឹក (ASOMM)
- ៨. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា (AMMST)
  - គណៈកម្មាធិការវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា (COST)
- ៩. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍ (TELMIN)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍ (TELSOM)
  - ក្រុមប្រឹក្សានិយ័តកម្មទូរគមនាគមន៍អាស៊ាន (ATRC)
- ១០. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីដឹកជញ្ជូនអាស៊ាន (ATM)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីដឹកជញ្ជូន (STOM)
- ១១. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីទេសចរណ៍អាស៊ាន (M-ATM)
  - កិច្ចប្រជុំអង្គការទេសចរណ៍ជាតិអាស៊ាន (ASEAN NTOs)
- ១២. កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អាងទន្លេមេគង្គ (AMBDC)
  - គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អាងទន្លេមេគង្គ (AMBDC SC)
  - គណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុជាន់ខ្ពស់ (HLFC)
- ១៣. មជ្ឈមណ្ឌលថាមពលអាស៊ាន
- ១៤. មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាន-ជប៉ុន នៅទីក្រុងតូក្យូ

**៣. សហគមន៍សន្តិសុខ វប្បធម៌អាស៊ាន**

- ១. រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានទទួលបន្ទុកព័ត៌មាន (AMRI)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីទទួលបន្ទុកព័ត៌មាន (SOMRI)
- ២. រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានទទួលបន្ទុកវប្បធម៌ និងសិល្បៈ (AMCA)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីវប្បធម៌ និងសិល្បៈ (SOMCA)

- ៣. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីអប់រំអាស៊ាន (ASED)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីអប់រំ (SOM-ED)
- ៤. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីស្តីពីការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ (AMMDM)
  - គណៈកម្មាធិការអាស៊ានគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ (ACDM)
- ៥. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីបរិស្ថានអាស៊ាន (AMME)
  - ឧត្តមមន្ត្រីបរិស្ថានអាស៊ាន (ASOEN)
- ៦. សន្និសីទនៃភាគីកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ានស្តីពីការបំពុលដោយផ្សែងអ័ព្ទឆ្លងដែន (COP)
  - គណៈកម្មាធិការក្រោមសន្និសីទនៃភាគីកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ានស្តីពីការបំពុលដោយផ្សែងអ័ព្ទឆ្លងដែន
- ៧. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីសុខាភិបាលអាស៊ាន (AHMM)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍សុខភាព (SOMHD)
- ៨. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការងារអាស៊ាន (ALMM)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីការងារ (SLOM)
  - គណៈកម្មាធិការអាស៊ានសម្រាប់ការអនុវត្តន៍លេចក្តីថ្លែងការណ៍អាស៊ានស្តីពីកិច្ចការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិកម្មករទេសន្តប្រវេសន៍
- ៩. រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (AMRDPE)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (SOMRDPE)
- ១០. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីសុខុមាលភាពសង្គម និងអភិវឌ្ឍន៍ (AMMSWD)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីសុខុមាលភាពសង្គម និងការអភិវឌ្ឍន៍ (SOMSWD)
- ១១. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីយុវជនអាស៊ាន (AMMY)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីយុវជន (SOMY)
- ១២. សន្និសីទអាស៊ានស្តីពីបញ្ហាសេវាកម្មស៊ីវិល (ACCSM)
- ១៣. មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ានសម្រាប់ដឹកនាំ (ACB)
- ១៤. មជ្ឈមណ្ឌលសម្របសម្រួលអាស៊ានសម្រាប់ជំនួយមនុស្សធម៌ស្តីពីការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ (AHA Center)
- ១៥. មជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មានអាស៊ានស្តីពីការរញ្ជួយដី
- ១៦. មជ្ឈមណ្ឌលឧតុនិយមឯកទេសអាស៊ាន (ASMC)
- ១៧. បណ្ណាញសាកលវិទ្យាល័យអាស៊ាន (AUN)

**ឧបសម្ព័ន្ធទី ២**

**អង្គការចំណុះអាស៊ាន**

**១. សភា**

- អង្គការអន្តររលកអាស៊ាន

**២. អង្គការជំនួយ**

- កិច្ចប្រជុំក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍អាស៊ាន
- សម្ព័ន្ធអង្គការអាស៊ាននៃសមាគមឧបត្ថម្ភសុខភាព
- សហព័ន្ធយានយន្តអាស៊ាន
- សមាគមធនាគារកម្ពុជាអាស៊ាន
- ក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ផ្នែកធុរកិច្ចអាស៊ាន
- វេទិកាធុរកិច្ចអាស៊ាន
- សភាពាណិជ្ជកម្ម និងឧស្សាហកម្មអាស៊ាន
- ក្រុមប្រឹក្សាឧស្សាហកម្មគីមីអាស៊ាន
- សហព័ន្ធគុំស្រាវជ្រាវយានយន្តអាស៊ាន
- ក្រុមប្រឹក្សាឧស្សាហកម្មគ្រឿងឈើអាស៊ាន
- ក្រុមប្រឹក្សាធានារ៉ាប់រងអាស៊ាន
- សមាគមកម្មសិទ្ធិបញ្ញាអាស៊ាន
- សមាគមអាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិអាស៊ាន
- សហព័ន្ធគុំស្រាវជ្រាវដែកថែប និងដែកអាស៊ាន
- ក្រុមឧសថកែវអាស៊ាន
- សមាគមទេសចរណ៍អាស៊ាន
- សហព័ន្ធសមាគមលេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន
- សហព័ន្ធក្រុមប្រឹក្សាអ្នកបញ្ជូនទំនិញអាស៊ាន
- ក្រុមប្រឹក្សាធុរកិច្ចអាស៊ាន-អាមេរិក

**៣. ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សា និងស្រាវជ្រាវសភា**

- បណ្តាញវិទ្យាស្ថានសិក្សាយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរជាតិអាស៊ាន

៤. អង្គការសង្គមស៊ីវិល

- អង្គការបណ្ឌិតសភាវិទ្យាសាស្ត្រ វិស្វកម្ម និងបច្ចេកវិជ្ជាអាស៊ាន
- បណ្ឌិតសភាវិស្វកម្ម និងបច្ចេកវិជ្ជាអាស៊ាន
- សមាគមអាស៊ានសំរាប់វិទ្យាសាស្ត្រមន្ទីរពិសោធន៍
- សមាគមអាស៊ានសំរាប់ផែនការ និងលំនៅដ្ឋាន
- សមាគមអាស៊ានសំរាប់វិទ្យាសាស្ត្រ
- សហព័ន្ធល្បែងអុកអាស៊ាន
- សហព័ន្ធនិយោជិកអាស៊ាន
- សហព័ន្ធអង្គការស្ត្រីអាស៊ាន
- សហព័ន្ធអ្នកសាងសង់អាស៊ាន
- សមាគមគ្រឿងសំអាងកាយអាស៊ាន
- ក្រុមប្រឹក្សាអាស៊ានសំរាប់អតិថិជនស្រុកបញ្ចប់ការសិក្សាពីជប៉ុន
- ក្រុមប្រឹក្សាគ្រូបង្រៀនអាស៊ាន
- សហព័ន្ធអាស៊ានផ្នែកសុខភាពផ្លូវចិត្ត និងចិត្តសាស្ត្រ
- សហព័ន្ធគណនេយ្យករអាស៊ាន
- សហព័ន្ធអាស៊ានសំរាប់អ្នកទៅការវិស្វកម្មអគ្គិសនី
- សហព័ន្ធអង្គការវិស្វកម្មអាស៊ាន
- សហព័ន្ធអាស៊ាននៃក្រុមអ្នកហោះហើរ
- សហព័ន្ធអាស៊ាននៃសមាគមអ្នកបញ្ជូនទំនិញ
- សហព័ន្ធអាស៊ានសំរាប់មូលនិធិបេះដូង
- សហព័ន្ធអាស៊ានផ្នែកស្ទង់ដី និងភូមិសាស្ត្រ
- សហព័ន្ធអាស៊ានផ្នែកសមាគមរ៉ែ
- សហព័ន្ធនេសាទអាស៊ាន
- សហព័ន្ធកីឡាបាល់ទាត់អាស៊ាន
- ក្រុមឧស្សាហកម្មផលិតផលព្រៃឈើអាស៊ាន
- សមាគមនិស្សិតរុក្ខាអាស៊ាន
- សមាគមអភិវឌ្ឍ និងផ្សព្វផ្សាយសិប្បកម្មអាស៊ាន
- ក្រុមប្រឹក្សាខ្មែរអាស៊ាន
- សមាគមច្បាប់អាស៊ាន

- សមាគមនិស្សិតច្បាប់អាស៊ាន
- សមាគមឧស្សាហកម្មត្រីអាស៊ាន
- សង្គមប្រសាទសាស្ត្រអាស៊ាន
- អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលចុះសំរាប់មនុស្សចាស់អាស៊ាន
- អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលអាស៊ានដើម្បីទប់ស្កាត់ថ្នាំញៀន និងសារធាតុបំពាន
- ក្រុមអ្នកផលិតប្រេងតឺឡីអាស៊ាន
- សមាគមអាស៊ានកែប្រែសារពាង្គកាយមនុស្ស
- សហព័ន្ធអាស៊ានសំរាប់ជំងឺកុមារ
- សហព័ន្ធកីឡាជនពិការអាស៊ាន
- សមាគមកំពង់ផែអាស៊ាន
- សមាគមជំងឺមហារីកឈាមអាស៊ាន
- សមាគមអ្នកវាយតម្លៃអាស៊ាន
- ក្រុមប្រេងបន្លែអាស៊ាន
- ដៃគូអាស៊ីសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សនៅជនបទអាស៊ី
- គណៈកម្មាធិការសំរាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការយុវជនអាស៊ាន
- សហព័ន្ធវិស្វកម្មពិគ្រោះយោបល់អាស៊ាន
- សហព័ន្ធនៃអង្គការទំនាក់ទំនងសាធារណអាស៊ាន
- សហព័ន្ធសមាគមម្ចាស់នាវាអាស៊ាន
- សមាគមថ្នាំពេទ្យនៃគណៈកម្មាធិការប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍
- សមាគមអាស៊ានសំរាប់រោគសង្វាក់ឆ្អឹង
- វិទ្យាស្ថានតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍សំរាប់សហគមន៍ និងអប់រំ
- គ្រឹះស្ថានកម្មវិធីផ្លាស់ប្តូរការសិក្សាតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍
- សម្ព័ន្ធអតីតយុទ្ធជននៃប្រទេសអាស៊ាន

**៥. ផ្នែកពាក់ព័ន្ធក្នុងអាស៊ាន**

- ប៊ូលីសជាតិអាស៊ាន
- សហព័ន្ធវិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យា និងវិទ្យាសាស្ត្រអាហារអាស៊ាន
- មជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍នេសាទអាស៊ីអាគ្នេយ៍
- ក្រុមការងារសំរាប់យន្តការសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន

**ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣**

**អំពីទង់អាស៊ាន**

ទង់អាស៊ានតំណាងឱ្យអាស៊ានមួយមានស្ថិរភាព សន្តិភាព ការរួបរួម និងថាមពល ។ ពណ៌របស់  
ទង់អាស៊ានមាន : ពណ៌ខៀវ ក្រហម ស និងពណ៌លឿង ដែលតំណាងឱ្យពណ៌សំខាន់ៗ នៃគ្រប់ទង់ជាតិ  
របស់ប្រទេសសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ។

ពណ៌ខៀវតំណាងឱ្យសន្តិភាព និងស្ថិរភាព ។ ពណ៌ក្រហមបង្កប់អត្ថន័យនៃភាពក្លាហាន និង  
ថាមពល ។ ពណ៌សបង្ហាញនូវភាពបរិសុទ្ធស្អាតស្អំ និងពណ៌លឿងជានិមិត្តរូបនៃវិបុលភាព ។

រូបកូរស្រូវតំណាងឱ្យសុច្ឆន្ទៈរបស់ប៊ីតាស្ថាបនិកអាស៊ាន ដែលចង់បានអាស៊ានមួយមានគ្រប់  
ប្រទេសទាំងអស់ នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍រួបរួមគ្នា ក្នុងមិត្តភាព និងសាមគ្គីភាព ។

ភាពជាក់លាក់នៃគំនូសពណ៌ (Pantone Color) ដែលបានអនុម័តសម្រាប់ពណ៌ទង់អាស៊ាន  
មាន :

- ខៀវ: Pantone 19-4053 TC
- ក្រហម: Pantone 18-1655 TC
- ស: Pantone 11-4202 TC
- លឿង: Pantone 13-0758 TC

សម្រាប់ការបោះពុម្ព ភាពជាក់លាក់នៃពណ៌ (លើកលែងពណ៌ស) នឹងត្រូវគោរពតាមគោល  
ពណ៌របស់និមិត្តសញ្ញាអាស៊ាន ឧទាហរណ៍ :

- ខៀវ : Pantone 286 ឬ Process Color 100C 60M 0Y 6K
- ក្រហម : Pantone 032 ឬ Process Color 0C 91M 87Y 0K
- លឿង : Pantone Process Yellow ឬ Process Color 0C 0M 100Y 0K

អនុបាតពីទទឹងទៅបណ្តោយនៃទង់អាស៊ាន គឺពី ២-៣ ហើយទំហំជាក់លាក់នៃទង់នេះមានដូច  
ខាងក្រោម :

- ទង់អាស៊ានសម្រាប់ដាក់លើគុះ: ១០ស.ម X ១៥ស.ម
- ទង់អាស៊ានសម្រាប់នៅក្នុងបន្ទប់: ១០០ស.ម X ១៥០ស.ម
- ទង់អាស៊ានសម្រាប់រថយន្ត: ១០ស.ម X ៣០ស.ម
- ទង់អាស៊ានប្រើប្រាស់នៅទីវាល: ២០០ស.ម X ៣០០ស.ម

**ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤**

**អំពីនិមិត្តសញ្ញាអាស៊ាន**

និមិត្តសញ្ញាអាស៊ានតំណាងឱ្យអាស៊ានមួយមានស្ថិរភាព សន្តិភាព ការរួបរួម និងថាមពល ។  
ពណ៌របស់និមិត្តសញ្ញាអាស៊ានមាន : ពណ៌ខៀវ ក្រហម ស និងពណ៌លឿង ដែលតំណាងឱ្យពណ៌  
សំខាន់ៗ នៃគ្រប់ទង់ជាតិរបស់ប្រទេសសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ។

ពណ៌ខៀវតំណាងឱ្យសន្តិភាព និងស្ថិរភាព ។ ពណ៌ក្រហមបង្កប់អត្ថន័យនៃភាពក្លាហាន និង  
ថាមពល ។ ពណ៌សបង្ហាញនូវភាពបរិសុទ្ធស្អាតស្អំ និងពណ៌លឿងជានិមិត្តរូបនៃវិបុលភាព ។

រូបកូរស្រូវតំណាងឱ្យសុខុមាលភាពរបស់ប៊ិតាស្ថាបនិកអាស៊ាន ដែលចង់បានអាស៊ានមួយមានគ្រប់  
ប្រទេសទាំងអស់ នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍រួបរួមគ្នា ក្នុងមិត្តភាព និងសាមគ្គីភាព ។ សញ្ញារង្វង់  
តំណាងឱ្យការឯកភាពរបស់អាស៊ាន ។

ភាពជាក់លាក់នៃគំនូសពណ៌ (Pantone Color) ដែលបានអនុម័ត សម្រាប់ប្រើជាពណ៌  
របស់និមិត្តសញ្ញាអាស៊ានមាន :

- ខៀវ : Pantone 286
- ក្រហម : Pantone Red 032
- លឿង : Pantone Process Yellow

សម្រាប់ការបោះពុម្ព ភាពជាក់លាក់នៃពណ៌ទាំងបួនគឺ :

- ខៀវ : Pantone 100C 60M 0Y 6K (100C 60K 0Y 10K)
- ក្រហម : Pantone 0C 91M 87Y 0K (0C 90M 90Y 0K)
- លឿង : Pantone 0C 0M 100Y 0K

ភាពជាក់លាក់ ដែលមាននៅក្នុងសញ្ញារង្វង់ក្រចកនឹងត្រូវយកមកប្រើ នៅពេលណាដែល  
រង្វាស់ពណ៌តាមគោលខាងលើមិនមាន ។

ភាពសន្មតនៃគំនូសពណ៌ (Pantone Process Colour Simulator) ស្មើនឹង :

- ខៀវ : Pantone 204-1
- ក្រហម : Pantone 60-1
- លឿង : Pantone 1-3

ពុម្ពអក្សរប្រើសម្រាប់ពាក្យ "ASEAN" នៅក្នុងនិមិត្តសញ្ញា គឺ ប្រើពុម្ពអក្សរក្នុង និង  
ដិត (lower-case Helvetica in bold) ។

CHARTER OF THE  
ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS

PREAMBLE

WE, THE PEOPLES of the Member States of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), as represented by the Heads of State or Government of Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Viet Nam:

NOTING with satisfaction the significant achievements and expansion of ASEAN since its establishment in Bangkok through the promulgation of The ASEAN Declaration;

RECALLING the decisions to establish an ASEAN Charter in the Vientiane Action Programme, the Kuala Lumpur Declaration on the Establishment of the ASEAN Charter and the Cebu Declaration on the Blueprint of the ASEAN Charter;

MINDFUL of the existence of mutual interests and interdependence among the peoples and Member States of ASEAN which are bound by geography, common objectives and shared destiny

INSPIRED by and united under One Vision, One Identity and One Caring and Sharing Community;

UNITED by a common desire and collective will to live in a region of lasting peace, security and stability, sustained economic growth, shared prosperity and social progress, and to promote our vital interests, ideals and aspirations;

RESPECTING the fundamental importance of amity and cooperation, and the principles of sovereignty, equality,



territorial integrity, non-interference, consensus and unity in diversity;

**ADHERING** to the principles of democracy, the rule of law and good governance, respect for and protection of human rights and fundamental freedoms;

**RESOLVED** to ensure sustainable development for the benefit of present and future generations and to place the well-being, livelihood and welfare of the peoples at the centre of the ASEAN community building process;

**CONVINCED** of the need to strengthen existing bonds of regional solidarity to realise an ASEAN Community that is politically cohesive, economically integrated and socially responsible in order to effectively respond to current and future challenges and opportunities;

**COMMITTED** to intensifying community building through enhanced regional cooperation and integration, in particular by establishing an ASEAN Community comprising the ASEAN Security Community, the ASEAN Economic Community and the ASEAN Socio-Cultural Community, as provided for in the Bali Declaration of ASEAN Concord II;

**HEREBY DECIDE** to establish, through this Charter, the legal and institutional framework for ASEAN,

**AND TO THIS END**, the Heads of State or Government of the Member States of ASEAN, assembled in Singapore on the historic occasion of the 40<sup>th</sup> anniversary of the founding of ASEAN, have agreed to this Charter.

CHAPTER I  
PURPOSES AND PRINCIPLES

ARTICLE 1  
PURPOSES

The Purposes of ASEAN are:

1. To maintain and enhance peace, security and stability and further strengthen peace-oriented values in the region;
2. To enhance regional resilience by promoting greater political, security, economic and socio-cultural cooperation;
3. To preserve Southeast Asia as a Nuclear Weapon-Free Zone and free of all other weapons of mass destruction;
4. To ensure that the peoples and Member States of ASEAN live in peace with the world at large in a just, democratic and harmonious environment;
5. To create a single market and production base which is stable, prosperous, highly competitive and economically integrated with effective facilitation for trade and investment in which there is free flow of goods, services and investment; facilitated movement of business persons, professionals, talents and labour; and freer flow of capital;
6. To alleviate poverty and narrow the development gap within ASEAN through mutual assistance and cooperation;
7. To strengthen democracy, enhance good governance and the rule of law, and to promote and protect human rights and fundamental freedoms, with due regard to the rights and responsibilities of the Member States of ASEAN;

8. To respond effectively, in accordance with the principle of comprehensive security, to all forms of threats, transnational crimes and transboundary challenges;
9. To promote sustainable development so as to ensure the protection of the region's environment, the sustainability of its natural resources, the preservation of its cultural heritage and the high quality of life of its peoples;
10. To develop human resources through closer cooperation in education and life-long learning, and in science and technology, for the empowerment of the peoples of ASEAN and for the strengthening of the ASEAN Community;
11. To enhance the well-being and livelihood of the peoples of ASEAN by providing them with equitable access to opportunities for human development, social welfare and justice;
12. To strengthen cooperation in building a safe, secure and drug-free environment for the peoples of ASEAN;
13. To promote a people-oriented ASEAN in which all sectors of society are encouraged to participate in, and benefit from, the process of ASEAN integration and community building;
14. To promote an ASEAN identity through the fostering of greater awareness of the diverse culture and heritage of the region; and
15. To maintain the centrality and proactive role of ASEAN as the primary driving force in its relations and cooperation with its external partners in a regional architecture that is open, transparent and inclusive.

**ARTICLE 2  
PRINCIPLES**

1. In pursuit of the Purposes stated in Article 1, ASEAN and its Member States reaffirm and adhere to the fundamental principles contained in the declarations, agreements, conventions, concords, treaties and other instruments of ASEAN.

2. ASEAN and its Member States shall act in accordance with the following Principles:

- (a) respect for the independence, sovereignty, equality, territorial integrity and national identity of all ASEAN Member States;
- (b) shared commitment and collective responsibility in enhancing regional peace, security and prosperity;
- (c) renunciation of aggression and of the threat or use of force or other actions in any manner inconsistent with international law;
- (d) reliance on peaceful settlement of disputes;
- (e) non-interference in the internal affairs of ASEAN Member States;
- (f) respect for the right of every Member State to lead its national existence free from external interference, subversion and coercion;
- (g) enhanced consultations on matters seriously affecting the common interest of ASEAN;

- (h) adherence to the rule of law, good governance, the principles of democracy and constitutional government;
- (i) respect for fundamental freedoms, the promotion and protection of human rights, and the promotion of social justice;
- (j) upholding the United Nations Charter and international law, including international humanitarian law, subscribed to by ASEAN Member States;
- (k) abstention from participation in any policy or activity, including the use of its territory, pursued by any ASEAN Member State or non-ASEAN State or any non-State actor, which threatens the sovereignty, territorial integrity or political and economic stability of ASEAN Member States;
- (l) respect for the different cultures, languages and religions of the peoples of ASEAN, while emphasising their common values in the spirit of unity in diversity;
- (m) the centrality of ASEAN in external political, economic, social and cultural relations while remaining actively engaged, outward-looking, inclusive and non-discriminatory; and
- (n) adherence to multilateral trade rules and ASEAN's rules-based regimes for effective implementation of economic commitments and progressive reduction towards elimination of all barriers to regional economic integration, in a market-driven economy.

CHAPTER II  
LEGAL PERSONALITY

ARTICLE 3  
LEGAL PERSONALITY OF ASEAN

ASEAN, as an inter-governmental organisation, is hereby conferred legal personality.

**CHAPTER III  
MEMBERSHIP**

**ARTICLE 4  
MEMBER STATES**

The Member States of ASEAN are Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Viet Nam.

**ARTICLE 5  
RIGHTS AND OBLIGATIONS**

1. Member States shall have equal rights and obligations under this Charter.
2. Member States shall take all necessary measures, including the enactment of appropriate domestic legislation, to effectively implement the provisions of this Charter and to comply with all obligations of membership.
3. In the case of a serious breach of the Charter or non-compliance, the matter shall be referred to Article 20.

**ARTICLE 6  
ADMISSION OF NEW MEMBERS**

1. The procedure for application and admission to ASEAN shall be prescribed by the ASEAN Coordinating Council.
2. Admission shall be based on the following criteria:

- (a) location in the recognised geographical region of Southeast Asia;
- (b) recognition by all ASEAN Member States;
- (c) agreement to be bound and to abide by the Charter; and
- (d) ability and willingness to carry out the obligations of Membership.

3. Admission shall be decided by consensus by the ASEAN Summit, upon the recommendation of the ASEAN Coordinating Council.

4. An applicant State shall be admitted to ASEAN upon signing an Instrument of Accession to the Charter.



**CHAPTER IV  
ORGANS**

**ARTICLE 7  
ASEAN SUMMIT**

1. The ASEAN Summit shall comprise the Heads of State or Government of the Member States.
2. The ASEAN Summit shall:
  - (a) be the supreme policy-making body of ASEAN;
  - (b) deliberate, provide policy guidance and take decisions on key issues pertaining to the realisation of the objectives of ASEAN, important matters of interest to Member States and all issues referred to it by the ASEAN Coordinating Council, the ASEAN Community Councils and ASEAN Sectoral Ministerial Bodies;
  - (c) instruct the relevant Ministers in each of the Councils concerned to hold ad hoc inter-Ministerial meetings, and address important issues concerning ASEAN that cut across the Community Councils. Rules of procedure for such meetings shall be adopted by the ASEAN Coordinating Council;
  - (d) address emergency situations affecting ASEAN by taking appropriate actions;
  - (e) decide on matters referred to it under Chapters VII and VIII;

- (f) authorise the establishment and the dissolution of Sectoral Ministerial Bodies and other ASEAN institutions; and
- (g) appoint the Secretary-General of ASEAN, with the rank and status of Minister, who will serve with the confidence and at the pleasure of the Heads of State or Government upon the recommendation of the ASEAN Foreign Ministers Meeting.

3. ASEAN Summit Meetings shall be:

- (a) held twice annually, and be hosted by the Member State holding the ASEAN Chairmanship; and
- (b) convened, whenever necessary, as special or ad hoc meetings to be chaired by the Member State holding the ASEAN Chairmanship, at venues to be agreed upon by ASEAN Member States.

**ARTICLE 8**  
**ASEAN COORDINATING COUNCIL**

1. The ASEAN Coordinating Council shall comprise the ASEAN Foreign Ministers and meet at least twice a year.

2. The ASEAN Coordinating Council shall:

- (a) prepare the meetings of the ASEAN Summit;
- (b) coordinate the implementation of agreements and decisions of the ASEAN Summit;
- (c) coordinate with the ASEAN Community Councils to enhance policy coherence, efficiency and cooperation among them;

- (d) coordinate the reports of the ASEAN Community Councils to the ASEAN Summit;
- (e) consider the annual report of the Secretary-General on the work of ASEAN;
- (f) consider the report of the Secretary-General on the functions and operations of the ASEAN Secretariat and other relevant bodies;
- (g) approve the appointment and termination of the Deputy Secretaries-General upon the recommendation of the Secretary-General; and
- (h) undertake other tasks provided for in this Charter or such other functions as may be assigned by the ASEAN Summit.

3. The ASEAN Coordinating Council shall be supported by the relevant senior officials.

**ARTICLE 9  
ASEAN COMMUNITY COUNCILS**

- 1. The ASEAN Community Councils shall comprise the ASEAN Political-Security Community Council, ASEAN Economic Community Council, and ASEAN Socio-Cultural Community Council.
- 2. Each ASEAN Community Council shall have under its purview the relevant ASEAN Sectoral Ministerial Bodies.
- 3. Each Member State shall designate its national representation for each ASEAN Community Council meeting.

4. In order to realise the objectives of each of the three pillars of the ASEAN Community, each ASEAN Community Council shall:

- (a) ensure the implementation of the relevant decisions of the ASEAN Summit;
- (b) coordinate the work of the different sectors under its purview, and on issues which cut across the other Community Councils; and
- (c) submit reports and recommendations to the ASEAN Summit on matters under its purview.

5. Each ASEAN Community Council shall meet at least twice a year and shall be chaired by the appropriate Minister from the Member State holding the ASEAN Chairmanship.

6. Each ASEAN Community Council shall be supported by the relevant senior officials.

#### ARTICLE 10 ASEAN SECTORAL MINISTERIAL BODIES

1. ASEAN Sectoral Ministerial Bodies shall:

- (a) function in accordance with their respective established mandates;
- (b) implement the agreements and decisions of the ASEAN Summit under their respective purview;
- (c) strengthen cooperation in their respective fields in support of ASEAN integration and community building; and

- (d) submit reports and recommendations to their respective Community Councils.

2. Each ASEAN Sectoral Ministerial Body may have under its purview the relevant senior officials and subsidiary bodies to undertake its functions as contained in Annex 1. The Annex may be updated by the Secretary-General of ASEAN upon the recommendation of the Committee of Permanent Representatives without recourse to the provision on Amendments under this Charter.

## ARTICLE 11 SECRETARY-GENERAL OF ASEAN AND ASEAN SECRETARIAT

1. The Secretary-General of ASEAN shall be appointed by the ASEAN Summit for a non-renewable term of office of five years, selected from among nationals of the ASEAN Member States based on alphabetical rotation, with due consideration to integrity, capability and professional experience, and gender equality.

2. The Secretary-General shall:

- (a) carry out the duties and responsibilities of this high office in accordance with the provisions of this Charter and relevant ASEAN instruments, protocols and established practices;
- (b) facilitate and monitor progress in the implementation of ASEAN agreements and decisions, and submit an annual report on the work of ASEAN to the ASEAN Summit;
- (c) participate in meetings of the ASEAN Summit, the ASEAN Community Councils, the ASEAN

Coordinating Council, and ASEAN Sectoral Ministerial Bodies and other relevant ASEAN meetings;

- (d) present the views of ASEAN and participate in meetings with external parties in accordance with approved policy guidelines and mandate given to the Secretary-General; and
- (e) recommend the appointment and termination of the Deputy Secretaries-General to the ASEAN Coordinating Council for approval.

3. The Secretary-General shall also be the Chief Administrative Officer of ASEAN.

4. The Secretary-General shall be assisted by four Deputy Secretaries-General with the rank and status of Deputy Ministers. The Deputy Secretaries-General shall be accountable to the Secretary-General in carrying out their functions.

5. The four Deputy Secretaries-General shall be of different nationalities from the Secretary-General and shall come from four different ASEAN Member States.

6. The four Deputy Secretaries-General shall comprise:

- (a) two Deputy Secretaries-General who will serve a non-renewable term of three years, selected from among nationals of the ASEAN Member States based on alphabetical rotation, with due consideration to integrity, qualifications, competence, experience and gender equality; and

- (b) two Deputy Secretaries-General who will serve a term of three years, which may be renewed for another three years. These two Deputy Secretaries-General shall be openly recruited based on merit.
7. The ASEAN Secretariat shall comprise the Secretary-General and such staff as may be required.
8. The Secretary-General and the staff shall:
- (a) uphold the highest standards of integrity, efficiency, and competence in the performance of their duties;
  - (b) not seek or receive instructions from any government or external party outside of ASEAN; and
  - (c) refrain from any action which might reflect on their position as ASEAN Secretariat officials responsible only to ASEAN.
9. Each ASEAN Member State undertakes to respect the exclusively ASEAN character of the responsibilities of the Secretary-General and the staff, and not to seek to influence them in the discharge of their responsibilities.

**ARTICLE 12**  
**COMMITTEE OF PERMANENT REPRESENTATIVES**  
**TO ASEAN**

1. Each ASEAN Member State shall appoint a Permanent Representative to ASEAN with the rank of Ambassador based in Jakarta.
2. The Permanent Representatives collectively constitute a Committee of Permanent Representatives, which shall:

- (a) support the work of the ASEAN Community Councils and ASEAN Sectoral Ministerial Bodies;
- (b) coordinate with ASEAN National Secretariats and other ASEAN Sectoral Ministerial Bodies;
- (c) liaise with the Secretary-General of ASEAN and the ASEAN Secretariat on all subjects relevant to its work;
- (d) facilitate ASEAN cooperation with external partners; and
- (e) perform such other functions as may be determined by the ASEAN Coordinating Council.

### ARTICLE 13

#### ASEAN NATIONAL SECRETARIATS

Each ASEAN Member State shall establish an ASEAN National Secretariat which shall:

- (a) serve as the national focal point;
- (b) be the repository of information on all ASEAN matters at the national level;
- (c) coordinate the implementation of ASEAN decisions at the national level;
- (d) coordinate and support the national preparations of ASEAN meetings;
- (e) promote ASEAN identity and awareness at the national level; and



- (f) contribute to ASEAN community building.

**ARTICLE 14**

**ASEAN HUMAN RIGHTS BODY**

1. In conformity with the purposes and principles of the ASEAN Charter relating to the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms, ASEAN shall establish an ASEAN human rights body.

2. This ASEAN human rights body shall operate in accordance with the terms of reference to be determined by the ASEAN Foreign Ministers Meeting.

**ARTICLE 15**

**ASEAN FOUNDATION**

1. The ASEAN Foundation shall support the Secretary-General of ASEAN and collaborate with the relevant ASEAN bodies to support ASEAN community building by promoting greater awareness of the ASEAN identity, people-to-people interaction, and close collaboration among the business sector, civil society, academia and other stakeholders in ASEAN.

2. The ASEAN Foundation shall be accountable to the Secretary-General of ASEAN, who shall submit its report to the ASEAN Summit through the ASEAN Coordinating Council.

**CHAPTER V  
ENTITIES ASSOCIATED WITH ASEAN**

**ARTICLE 16  
ENTITIES ASSOCIATED WITH ASEAN**

1. ASEAN may engage with entities which support the ASEAN Charter, in particular its purposes and principles. These associated entities are listed in Annex 2.
2. Rules of procedure and criteria for engagement shall be prescribed by the Committee of Permanent Representatives upon the recommendation of the Secretary-General of ASEAN.
3. Annex 2 may be updated by the Secretary-General of ASEAN upon the recommendation of the Committee of Permanent Representatives without recourse to the provision on Amendments under this Charter.

**CHAPTER VI  
IMMUNITIES AND PRIVILEGES**

**ARTICLE 17  
IMMUNITIES AND PRIVILEGES OF ASEAN**

1. ASEAN shall enjoy in the territories of the Member States such immunities and privileges as are necessary for the fulfilment of its purposes.
2. The immunities and privileges shall be laid down in separate agreements between ASEAN and the host Member State.

**ARTICLE 18  
IMMUNITIES AND PRIVILEGES OF THE SECRETARY-  
GENERAL OF ASEAN AND STAFF OF THE ASEAN  
SECRETARIAT**

1. The Secretary-General of ASEAN and staff of the ASEAN Secretariat participating in official ASEAN activities or representing ASEAN in the Member States shall enjoy such immunities and privileges as are necessary for the independent exercise of their functions.
2. The immunities and privileges under this Article shall be laid down in a separate ASEAN agreement.

**ARTICLE 19  
IMMUNITIES AND PRIVILEGES OF THE PERMANENT  
REPRESENTATIVES AND OFFICIALS ON ASEAN DUTIES**

1. The Permanent Representatives of the Member States to ASEAN and officials of the Member States participating in official ASEAN activities or representing ASEAN in the Member

States shall enjoy such immunities and privileges as are necessary for the exercise of their functions.

2. The immunities and privileges of the Permanent Representatives and officials on ASEAN duties shall be governed by the 1961 Vienna Convention on Diplomatic Relations or in accordance with the national law of the ASEAN Member State concerned.

**CHAPTER VII  
DECISION-MAKING**

**ARTICLE 20  
CONSULTATION AND CONSENSUS**

1. As a basic principle, decision-making in ASEAN shall be based on consultation and consensus.
2. Where consensus cannot be achieved, the ASEAN Summit may decide how a specific decision can be made.
3. Nothing in paragraphs 1 and 2 of this Article shall affect the modes of decision-making as contained in the relevant ASEAN legal instruments.
4. In the case of a serious breach of the Charter or non-compliance, the matter shall be referred to the ASEAN Summit for decision.

**ARTICLE 21  
IMPLEMENTATION AND PROCEDURE**

1. Each ASEAN Community Council shall prescribe its own rules of procedure.
2. In the implementation of economic commitments, a formula for flexible participation, including the ASEAN Minus X formula, may be applied where there is a consensus to do so.

**CHAPTER VIII  
SETTLEMENT OF DISPUTES**

**ARTICLE 22  
GENERAL PRINCIPLES**

1. Member States shall endeavour to resolve peacefully all disputes in a timely manner through dialogue, consultation and negotiation.
2. ASEAN shall maintain and establish dispute settlement mechanisms in all fields of ASEAN cooperation.

**ARTICLE 23  
GOOD OFFICES, CONCILIATION AND MEDIATION**

1. Member States which are parties to a dispute may at any time agree to resort to good offices, conciliation or mediation in order to resolve the dispute within an agreed time limit.
2. Parties to the dispute may request the Chairman of ASEAN or the Secretary-General of ASEAN, acting in an ex-officio capacity, to provide good offices, conciliation or mediation.

**ARTICLE 24  
DISPUTE SETTLEMENT MECHANISMS IN SPECIFIC  
INSTRUMENTS**

1. Disputes relating to specific ASEAN instruments shall be settled through the mechanisms and procedures provided for in such instruments.
2. Disputes which do not concern the interpretation or application of any ASEAN instrument shall be resolved

peacefully in accordance with the Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia and its rules of procedure.

3. Where not otherwise specifically provided, disputes which concern the interpretation or application of ASEAN economic agreements shall be settled in accordance with the ASEAN Protocol on Enhanced Dispute Settlement Mechanism.

### **ARTICLE 25 ESTABLISHMENT OF DISPUTE SETTLEMENT MECHANISMS**

Where not otherwise specifically provided, appropriate dispute settlement mechanisms, including arbitration, shall be established for disputes which concern the interpretation or application of this Charter and other ASEAN instruments.

### **ARTICLE 26 UNRESOLVED DISPUTES**

When a dispute remains unresolved, after the application of the preceding provisions of this Chapter, this dispute shall be referred to the ASEAN Summit, for its decision.

### **ARTICLE 27 COMPLIANCE**

1. The Secretary-General of ASEAN, assisted by the ASEAN Secretariat or any other designated ASEAN body, shall monitor the compliance with the findings, recommendations or decisions resulting from an ASEAN dispute settlement mechanism, and submit a report to the ASEAN Summit.

2. Any Member State affected by non-compliance with the findings, recommendations or decisions resulting from an

ASEAN dispute settlement mechanism, may refer the matter to the ASEAN Summit for a decision.

**ARTICLE 28**  
**UNITED NATIONS CHARTER PROVISIONS AND**  
**OTHER RELEVANT INTERNATIONAL PROCEDURES**

Unless otherwise provided for in this Charter, Member States have the right of recourse to the modes of peaceful settlement contained in Article 33(1) of the Charter of the United Nations or any other international legal instruments to which the disputing Member States are parties.



**CHAPTER IX  
BUDGET AND FINANCE**

**ARTICLE 29.  
GENERAL PRINCIPLES**

1. ASEAN shall establish financial rules and procedures in accordance with international standards.
2. ASEAN shall observe sound financial management policies and practices and budgetary discipline.
3. Financial accounts shall be subject to internal and external audits.

**ARTICLE 30  
OPERATIONAL BUDGET AND FINANCES  
OF THE ASEAN SECRETARIAT**

1. The ASEAN Secretariat shall be provided with the necessary financial resources to perform its functions effectively.
2. The operational budget of the ASEAN Secretariat shall be met by ASEAN Member States through equal annual contributions which shall be remitted in a timely manner.
3. The Secretary-General shall prepare the annual operational budget of the ASEAN Secretariat for approval by the ASEAN Coordinating Council upon the recommendation of the Committee of Permanent Representatives.
4. The ASEAN Secretariat shall operate in accordance with the financial rules and procedures determined by the ASEAN Coordinating Council upon the recommendation of the Committee of Permanent Representatives.

**CHAPTER X  
ADMINISTRATION AND PROCEDURE**

**ARTICLE 31  
CHAIRMAN OF ASEAN**

1. The Chairmanship of ASEAN shall rotate annually, based on the alphabetical order of the English names of Member States.
2. ASEAN shall have, in a calendar year, a single Chairmanship by which the Member State assuming the Chairmanship shall chair:
  - (a) the ASEAN Summit and related summits;
  - (b) the ASEAN Coordinating Council;
  - (c) the three ASEAN Community Councils;
  - (d) where appropriate, the relevant ASEAN Sectoral Ministerial Bodies and senior officials; and
  - (e) the Committee of Permanent Representatives.

**ARTICLE 32  
ROLE OF THE CHAIRMAN OF ASEAN**

The Member State holding the Chairmanship of ASEAN shall:

- (a) actively promote and enhance the interests and well-being of ASEAN, including efforts to build an ASEAN Community through policy initiatives, coordination, consensus and cooperation;
- (b) ensure the centrality of ASEAN;

- (c) ensure an effective and timely response to urgent issues or crisis situations affecting ASEAN, including providing its good offices and such other arrangements to immediately address these concerns;
- (d) represent ASEAN in strengthening and promoting closer relations with external partners; and
- (e) carry out such other tasks and functions as may be mandated.

### ARTICLE 33

#### DIPLOMATIC PROTOCOL AND PRACTICES

ASEAN and its Member States shall adhere to existing diplomatic protocol and practices in the conduct of all activities relating to ASEAN. Any changes shall be approved by the ASEAN Coordinating Council upon the recommendation of the Committee of Permanent Representatives.

### ARTICLE 34

#### WORKING LANGUAGE OF ASEAN

The working language of ASEAN shall be English.

**CHAPTER XI  
IDENTITY AND SYMBOLS**

**ARTICLE 35  
ASEAN IDENTITY**

ASEAN shall promote its common ASEAN identity and a sense of belonging among its peoples in order to achieve its shared destiny, goals and values.

**ARTICLE 36  
ASEAN MOTTO**

The ASEAN motto shall be: "*One Vision, One Identity, One Community*"

**ARTICLE 37  
ASEAN FLAG**

The ASEAN flag shall be as shown in Annex 3.

**ARTICLE 38  
ASEAN EMBLEM**

The ASEAN emblem shall be as shown in Annex 4.

**ARTICLE 39  
ASEAN DAY**

The eighth of August shall be observed as ASEAN Day.

**ARTICLE 40  
ASEAN ANTHEM**

ASEAN shall have an anthem.

## CHAPTER XII

### EXTERNAL RELATIONS

#### ARTICLE 41

#### CONDUCT OF EXTERNAL RELATIONS

1. ASEAN shall develop friendly relations and mutually beneficial dialogue, cooperation and partnerships with countries and sub-regional, regional and international organisations and institutions.
2. The external relations of ASEAN shall adhere to the purposes and principles set forth in this Charter.
3. ASEAN shall be the primary driving force in regional arrangements that it initiates and maintain its centrality in regional cooperation and community building.
4. In the conduct of external relations of ASEAN, Member States shall, on the basis of unity and solidarity, coordinate and endeavour to develop common positions and pursue joint actions.
5. The strategic policy directions of ASEAN's external relations shall be set by the ASEAN Summit upon the recommendation of the ASEAN Foreign Ministers Meeting.
6. The ASEAN Foreign Ministers Meeting shall ensure consistency and coherence in the conduct of ASEAN's external relations.
7. ASEAN may conclude agreements with countries or sub-regional, regional and international organisations and institutions. The procedures for concluding such agreements

shall be prescribed by the ASEAN Coordinating Council in consultation with the ASEAN Community Councils.

**ARTICLE 42  
DIALOGUE COORDINATOR**

1. Member States, acting as Country Coordinators, shall take turns to take overall responsibility in coordinating and promoting the interests of ASEAN in its relations with the relevant Dialogue Partners, regional and international organisations and institutions.

2. In relations with the external partners, the Country Coordinators shall, inter alia:

- (a) represent ASEAN and enhance relations on the basis of mutual respect and equality, in conformity with ASEAN's principles;
- (b) co-chair relevant meetings between ASEAN and external partners; and
- (c) be supported by the relevant ASEAN Committees in Third Countries and International Organisations.

**ARTICLE 43  
ASEAN COMMITTEES IN THIRD COUNTRIES  
AND INTERNATIONAL ORGANISATIONS**

1. ASEAN Committees in Third Countries may be established in non-ASEAN countries comprising heads of diplomatic missions of ASEAN Member States. Similar Committees may be established relating to international organisations. Such Committees shall promote ASEAN's interests and identity in the host countries and international organisations.

2. The ASEAN Foreign Ministers Meeting shall determine the rules of procedure of such Committees.

**ARTICLE 44  
STATUS OF EXTERNAL PARTIES**

1. In conducting ASEAN's external relations, the ASEAN Foreign Ministers Meeting may confer on an external party the formal status of Dialogue Partner, Sectoral Dialogue Partner, Development Partner, Special Observer, Guest, or other status that may be established henceforth.

2. External parties may be invited to ASEAN meetings or cooperative activities without being conferred any formal status, in accordance with the rules of procedure.

**ARTICLE 45  
RELATIONS WITH THE UNITED NATIONS SYSTEM AND  
OTHER INTERNATIONAL ORGANISATIONS AND  
INSTITUTIONS**

1. ASEAN may seek an appropriate status with the United Nations system as well as with other sub-regional, regional, international organisations and institutions.

2. The ASEAN Coordinating Council shall decide on the participation of ASEAN in other sub-regional, regional, international organisations and institutions.

**ARTICLE 46  
ACCREDITATION OF NON-ASEAN MEMBER STATES TO  
ASEAN**

Non-ASEAN Member States and relevant inter-governmental organisations may appoint and accredit Ambassadors to ASEAN. The ASEAN Foreign Ministers Meeting shall decide on such accreditation.

**CHAPTER XIII  
GENERAL AND FINAL PROVISIONS**

**ARTICLE 47  
SIGNATURE, RATIFICATION, DEPOSITORY AND ENTRY  
INTO FORCE**

1. This Charter shall be signed by all ASEAN Member States.
2. This Charter shall be subject to ratification by all ASEAN Member States in accordance with their respective internal procedures.
3. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of ASEAN who shall promptly notify all Member States of each deposit.
4. This Charter shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit of the tenth instrument of ratification with the Secretary-General of ASEAN.

**ARTICLE 48  
AMENDMENTS**

1. Any Member State may propose amendments to the Charter.
2. Proposed amendments to the Charter shall be submitted by the ASEAN Coordinating Council by consensus to the ASEAN Summit for its decision.
3. Amendments to the Charter agreed to by consensus by the ASEAN Summit shall be ratified by all Member States in accordance with Article 47.



4. An amendment shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit of the last instrument of ratification with the Secretary-General of ASEAN.

**ARTICLE 49**  
**TERMS OF REFERENCE AND RULES OF PROCEDURE**

Unless otherwise provided for in this Charter, the ASEAN Coordinating Council shall determine the terms of reference and rules of procedure and shall ensure their consistency.

**ARTICLE 50**  
**REVIEW**

This Charter may be reviewed five years after its entry into force or as otherwise determined by the ASEAN Summit.

**ARTICLE 51**  
**INTERPRETATION OF THE CHARTER**

1. Upon the request of any Member State, the interpretation of the Charter shall be undertaken by the ASEAN Secretariat in accordance with the rules of procedure determined by the ASEAN Coordinating Council.

2. Any dispute arising from the interpretation of the Charter shall be settled in accordance with the relevant provisions in Chapter VIII.

3. Headings and titles used throughout the Charter shall only be for the purpose of reference.

**ARTICLE 52  
LEGAL CONTINUITY**

1. All treaties, conventions, agreements, concords, declarations, protocols and other ASEAN instruments which have been in effect before the entry into force of this Charter shall continue to be valid.

2. In case of inconsistency between the rights and obligations of ASEAN Member States under such instruments and this Charter, the Charter shall prevail.

**ARTICLE 53  
ORIGINAL TEXT**

The signed original text of this Charter in English shall be deposited with the Secretary-General of ASEAN, who shall provide a certified copy to each Member State.

**ARTICLE 54  
REGISTRATION OF THE ASEAN CHARTER**

This Charter shall be registered by the Secretary-General of ASEAN with the Secretariat of the United Nations, pursuant to Article 102, paragraph 1 of the Charter of the United Nations.

**ARTICLE 55  
ASEAN ASSETS**

The assets and funds of the Organisation shall be vested in the name of ASEAN.

Done in Singapore on the Twentieth Day of November in the Year Two Thousand and Seven, in a single original in the English language."

For Brunei Darussalam:

**HAJI HASSANAL BOLKIAH**  
Sultan of Brunei Darussalam

For the Kingdom of Cambodia:

**SAMDECH HUN SEN**  
Prime Minister

For the Republic of Indonesia:

**DR. SUSILO BAMBANG YUDHOYONO**  
President

For the Lao People's Democratic Republic:

**BOUASONE BOUPHAVANH**  
Prime Minister

For Malaysia:

**DATO' SERI ABDULLAH AHMAD BADAWI**  
Prime Minister

For the Union of Myanmar:

**GENERAL THEIN SEIN**  
Prime Minister

For the Republic of the Philippines:

**GLORIA MACAPAGAL-ARROYO**  
President

For the Republic of Singapore:

**LEE HSIEN LOONG**  
Prime Minister

For the Kingdom of Thailand:

**GENERAL SURAYUD CHULANONT (RET.)**  
Prime Minister

For the Socialist Republic of Viet Nam:

**NGUYEN TAN DUNG**  
Prime Minister

## ASEAN SECTORAL MINISTERIAL BODIES

### I. ASEAN POLITICAL-SECURITY COMMUNITY

1. ASEAN Foreign Ministers Meeting (AMM)
  - ASEAN Senior Officials Meeting (ASEAN SOM)
  - ASEAN Standing Committee (ASC)
  - Senior Officials Meeting on Development Planning (SOMDP)
2. Commission on the Southeast Asia Nuclear Weapon-Free Zone (SEANWFZ Commission)
  - Executive Committee of the SEANWFZ Commission
3. ASEAN Defence Ministers Meeting (ADMM)
  - ASEAN Defence Senior Officials Meeting (ADSOM)
4. ASEAN Law Ministers Meeting (ALAWMM)
  - ASEAN Senior Law Officials Meeting (ASLOM)
5. ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime (AMMTC)
  - Senior Officials Meeting on Transnational Crime (SOMTC)
  - ASEAN Senior Officials on Drugs Matters (ASOD)
  - Directors-General of Immigration Departments and Heads of Consular Affairs Divisions of Ministries of Foreign Affairs Meeting (DGICM)
6. ASEAN Regional Forum (ARF)
  - ASEAN Regional Forum Senior Officials Meeting (ARF SOM)

### II. ASEAN ECONOMIC COMMUNITY

1. ASEAN Economic Ministers Meeting (AEM)
  - High Level Task Force on ASEAN Economic Integration (HLTF-EI)
  - Senior Economic Officials Meeting (SEOM)
2. ASEAN Free Trade Area (AFTA) Council
3. ASEAN Investment Area (AIA) Council

ANNEX 1

4. ASEAN Finance Ministers Meeting (AFMM)
  - ASEAN Finance and Central Bank Deputies Meeting (AFDM)
  - ASEAN Directors-General of Customs Meeting (Customs DG)
5. ASEAN Ministers Meeting on Agriculture and Forestry (AMAF)
  - Senior Officials Meeting of the ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry (SOM-AMAF)
  - ASEAN Senior Officials on Forestry (ASOF)
6. ASEAN Ministers on Energy Meeting (AMEM)
  - Senior Officials Meeting on Energy (SOME)
7. ASEAN Ministerial Meeting on Minerals (AMMin)
  - ASEAN Senior Officials Meeting on Minerals (ASOMM)
8. ASEAN Ministerial Meeting on Science and Technology (AMMST)
  - Committee on Science and Technology (COST)
9. ASEAN Telecommunications and Information Technology Ministers Meeting (TELMIN)
  - Telecommunications and Information Technology Senior Officials Meeting (TELSOM)
  - ASEAN Telecommunication Regulators' Council (ATRC)
10. ASEAN Transport Ministers Meeting (ATM)
  - Senior Transport Officials Meeting (STOM)
11. Meeting of the ASEAN Tourism Ministers (M-ATM)
  - Meeting of the ASEAN National Tourism Organisations (ASEAN NTOs)
12. ASEAN Mekong Basin Development Cooperation (AMBDC)
  - ASEAN Mekong Basin Development Cooperation Steering Committee (AMBDC SC)
  - High Level Finance Committee (HLFC)
13. ASEAN Centre for Energy
14. ASEAN-Japan Centre in Tokyo



ANNEX 1

III. ASEAN SOCIO-CULTURAL COMMUNITY

1. ASEAN Ministers Responsible for Information (AMRI)
  - Senior Officials Meeting Responsible for Information (SOMRI)
2. ASEAN Ministers Responsible for Culture and Arts (AMCA)
  - Senior Officials Meeting for Culture and Arts (SOMCA)
3. ASEAN Education Ministers Meeting (ASED)
  - Senior Officials Meeting on Education (SOM-ED)
4. ASEAN Ministerial Meeting on Disaster Management (AMMDM)
  - ASEAN Committee on Disaster Management (ACDM)
5. ASEAN Ministerial Meeting on the Environment (AMME)
  - ASEAN Senior Officials on the Environment (ASOEN)
6. Conference of the Parties to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution (COP)
  - Committee (COM) under the COP to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution
7. ASEAN Health Ministers Meeting (AHMM)
  - Senior Officials Meeting on Health Development (SOMHD)
8. ASEAN Labour Ministers Meeting (ALMM)
  - Senior Labour Officials Meeting (SLOM)
  - ASEAN Committee on the Implementation of the ASEAN Declaration on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers
9. ASEAN Ministers on Rural Development and Poverty Eradication (AMRDPE)
  - Senior Officials Meeting on Rural Development and Poverty Eradication (SOMRDPE)
10. ASEAN Ministerial Meeting on Social Welfare and Development (AMMSWD)
  - Senior Officials Meeting on Social Welfare and Development (SOMSWD)

ANNEX 1

11. ASEAN Ministerial Meeting on Youth (AMMY)
  - Senior Officials Meeting on Youth (SOMY)
12. ASEAN Conference on Civil Service Matters (ACCSM)
13. ASEAN Centre for Biodiversity (ACB)
14. ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on disaster management (AHA Centre)
15. ASEAN Earthquakes Information Centre
16. ASEAN Specialised Meteorological Centre (ASMC)
17. ASEAN University Network (AUN)

ANNEX 2

ENTITIES ASSOCIATED WITH ASEAN

I. PARLIAMENTARIANS

ASEAN Inter-Parliamentary Assembly (AIPA)

II. BUSINESS ORGANISATIONS

ASEAN Airlines Meeting  
ASEAN Alliance of Health Supplement Association (AAHSA)  
ASEAN Automotive Federation (AAF)  
ASEAN Bankers Association (ABA)  
ASEAN Business Advisory Council (ASEAN-BAC)  
ASEAN Business Forum (ABF)  
ASEAN Chamber of Commerce and Industry (ASEAN-CCI)  
ASEAN Chemical Industries Council  
ASEAN Federation of Textiles Industries (AFTEX)  
ASEAN Furniture Industries Council (AFIC)  
ASEAN Insurance Council (AIC)  
ASEAN Intellectual Property Association (ASEAN IPA)  
ASEAN International Airports Association (AAA)  
ASEAN Iron & Steel Industry Federation  
ASEAN Pharmaceutical Club  
ASEAN Tourism Association (ASEANTA)  
Federation of ASEAN Economic Associations (FAEA)  
Federation of ASEAN Shippers' Council  
US-ASEAN Business Council

III. THINK TANKS AND ACADEMIC INSTITUTIONS

ASEAN-ISIS Network

IV. ACCREDITED CIVIL SOCIETY ORGANISATIONS

- ASEAN Academics of Science, Engineering and Technology (ASEAN CASE)
- ASEAN Academy of Engineering and Technology (AAET)
- ASEAN Association for Clinical Laboratory Sciences (AACLS)
- ASEAN Association for Planning and Housing (AAPH)
- ASEAN Association of Radiologists (AAR)
- ASEAN Chess Confederation (ACC)
- ASEAN Confederation of Employers (ACE)
- ASEAN Confederation of Women's Organisation (ACWO)
- ASEAN Constructors Federation (ACF)
- ASEAN Cosmetics Association (ACA)
- ASEAN Council for Japan Alumni (ASCOJA)
- ASEAN Council of Teachers (ACT)
- ASEAN Federation for Psychiatric and Mental Health (AFPMH)
- ASEAN Federation of Accountants (AFA)
- ASEAN Federation of Electrical Engineering Contractors (AFEEC)
- ASEAN Federation of Engineering Organization (AFEO)
- ASEAN Federation of Flying Clubs (AFFC)
- ASEAN Federation of Forwarders Associations (AFFA)
- ASEAN Federation of Heart Foundation (AFHF)
- ASEAN Federation of Land Surveying and Geomatics (ASEAN FLAG)
- ASEAN Federation of Mining Association (AFMA)
- ASEAN Fisheries Federation (AFF)
- ASEAN Football Federation (AFF)
- ASEAN Forest Products Industry Club (AFPIC)
- ASEAN Forestry Students Association (AFSA)
- ASEAN Handicraft Promotion and Development Association (AHPADA)
- ASEAN Kite Council (AKC)
- ASEAN Law Association (ALA)
- ASEAN Law Students Association (ALSA)
- ASEAN Music Industry Association (AMIA)
- ASEAN Neurosurgical Society (ANS)
- ASEAN NGO Coalition on Ageing
- ASEAN Non-Governmental Organizations for the Prevention of Drugs and Substance Abuse
- ASEAN Oleochemical Manufacturers Group (AOMG)
- ASEAN Orthopaedic Association (AOA)
- ASEAN Paediatric Federation (APF)
- ASEAN Para Sports Federation (APSF)

ASEAN Ports Association (APA)  
ASEAN Thalassaemia Society (ATS)  
ASEAN Valuers Association (AVA)  
ASEAN Vegetable Oils Club (AVOC)  
Asian Partnership for Development of Human Resources in Rural Asia  
(AsiaDHRRA)  
Committee for ASEAN Youth Cooperation (CAYC)  
Federation of ASEAN Consulting Engineers (FACE)  
Federation of ASEAN Public Relations Organizations (FAPRO)  
Federation of ASEAN Shipowners' Associations (FASA)  
Medical Association of Southeast Asian Nations Committee (MASEAN)  
Rheumatism Association of ASEAN (RAA)  
Southeast Asia Regional Institute for Community and Education  
(SEARICE)  
Southeast Asian Studies Regional Exchange Program (SEASREP)  
Foundation  
Veterans Confederation of ASEAN Countries (VECONAC)

V. OTHER STAKEHOLDERS IN ASEAN

ASEANAPOL

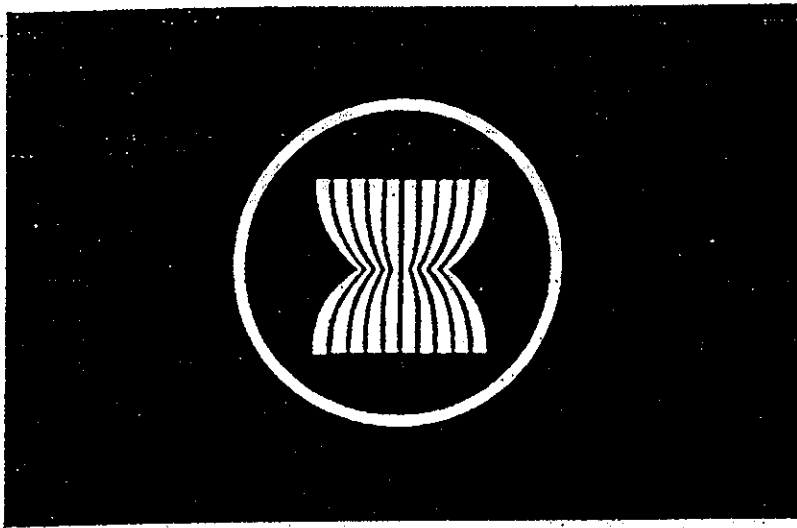
Federation of Institutes of Food Science and Technology in ASEAN  
(FIFSTA)

Southeast Asian Fisheries Development Centre (SEAFDEC)

Working Group for an ASEAN Human Rights Mechanism

.....

### ASEAN FLAG



The ASEAN Flag represents a stable, peaceful, united and dynamic ASEAN. The colours of the Flag -- blue, red, white and yellow -- represent the main colours of the flags of all the ASEAN Member States.

The blue represents peace and stability. Red depicts courage and dynamism. White shows purity and yellow symbolises prosperity.

The stalks of padi represent the dream of ASEAN's Founding Fathers for an ASEAN comprising all the countries in Southeast Asia bound together in friendship and solidarity. The circle represents the unity of ASEAN.

The specification of Pantone Colour adopted for the colours of the ASEAN Flag are:  
Blue: Pantone 19-4053 TC  
Red: Pantone 18-1655 TC  
White: Pantone 11-4202 TC  
Yellow: Pantone 13-0758 TC

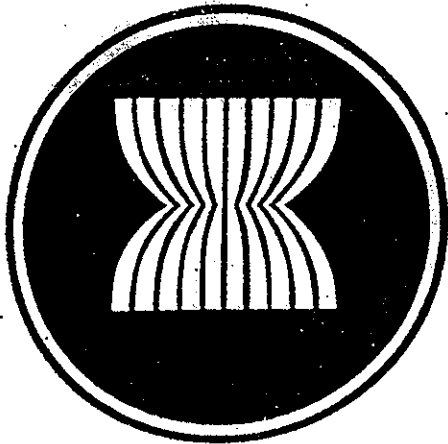
For the printed version, the specifications of colours (except white) will follow those for the colours of the ASEAN Emblem, i.e.:

Blue: Pantone 286 or Process Colour 100C 60M 0Y 6K  
Red: Pantone Red 032 or Process Colour 0C 91M 87Y 0K  
Yellow: Pantone Process Yellow or Process Colour 0C 0M 100Y 0K

The ratio of the width to the length of the Flag is two to three, and the size specifications for the following Flags are:

- Table Flag: 10 cm x 15 cm
- Room Flag: 100 cm x 150 cm
- Car Flag: 10 cm x 30 cm
- Field Flag: 200 cm x 300 cm

### ASEAN EMBLEM



The ASEAN Emblem represents a stable, peaceful, united and dynamic ASEAN. The colours of the Emblem – blue, red, white and yellow – represent the main colours of the crests of all the ASEAN Member States.

The blue represents peace and stability. Red depicts courage and dynamism. White shows purity and yellow symbolises prosperity.

The stalks of padi represent the dream of ASEAN's Founding Fathers for an ASEAN comprising all the countries in Southeast Asia bound together in friendship and solidarity. The circle represents the unity of ASEAN.

The specification of Pantone Colour adopted for the colours of the ASEAN Emblem are:

Blue: Pantone 286

Red: Pantone Red 032

Yellow: Pantone Process Yellow

For four-colour printing process, the specifications of colours will be:

Blue: 100C 60 M 0Y 6K (100C 60M 0Y 10K)

Red: 0C 91M 87Y 0K (0C 90M 90Y 0K)

Yellow: 0C 0M 100Y 0K

Specifications in brackets are to be used when an arbitrary measurement of process colours is not possible.

In Pantone Process Colour Simulator, the specifications equal to:

Blue: Pantone 204-1

Red: Pantone 60-1

Yellow: Pantone 1-3

The font used for the word "ASEAN" in the Emblem is lower-case Helvetica in bold.

.....